



# Butlletí del Consell General

---

Núm. 41/2008

Casa de la Vall, 27 de juny del 2008

---

## SUMARI

---

### 2- PROCEDIMENT LEGISLATIU COMÚ

#### 2.1 Projectes de llei

Pròrroga al termini per a la presentació d'esmenes al Projecte de llei sobre el règim jurídic de les entitats financeres -no bancàries- de crèdit especialitzat. *pàg. 2*

Admissió a tràmit i publicació del Projecte de llei de suplement de crèdit per finançar les despeses derivades del projecte i la realització dels treballs de millora de la integració dels impactes de l'estació depuradora d'aigües nord-occidental, i obertura del termini de presentació d'esmenes. *pàg. 2*

Admissió a tràmit i publicació del Projecte de llei de salut animal i seguretat alimentària, i obertura del termini de presentació d'esmenes. *pàg. 3*

Admissió a tràmit i publicació del Projecte de llei d'autorització de la creació de la Universitat de les Valls, i obertura del termini de presentació d'esmenes. *pàg. 38*

### 5- ALTRA INFORMACIÓ

#### 5.3 Altres

Admissió a tràmit i publicació de l'Expedient d'expropiació declarant la utilitat pública i de necessitat d'ocupació dels drets necessaris per a la instal·lació de pilones i el sobrevol de línies per a la ubicació d'una línia aèria de 225 kV entre la frontera francesa i el Pas de la Casa; dels drets necessaris per a la instal·lació d'una línia soterrada de 225 kV entre el Pas de la Casa i el Grau Roig; dels drets d'ocupació temporal i definitiva dels terrenys per la construcció de la galeria de serveis i evacuació paral·lela al Túnel d'Envalira, per on passarà un tram de la línia de 225 kV; dels drets necessaris per l'ocupació temporal dels terrenys afectats per la realització de les obres; i dels drets necessaris per al pas de persones i ginyes per a obres de millora i manteniment, i obertura del termini de presentació d'esmenes. *pàg. 40*

## 2- PROCEDIMENT LEGISLATIU COMÚ

### 2.1 Projectes de llei

#### Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 27 de juny del 2008, exercint les atribucions que li confereix l'article 80 del Reglament del Consell General, ha acordat a demanda del M. I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, prorrogar el termini per a la presentació d'esmenes al **Projecte de llei sobre el règim jurídic de les entitats financeres -no bancàries- de crèdit especialitzat**. El nou termini finalitza el dia 10 de setembre del 2008, a les 17.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 27 de juny del 2008

Joan Gabriel i Estany  
Síndic General

#### Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 27 de juny del 2008, ha examinat el document que li ha tramès el M. I. Sr. Cap de Govern en data 28 d'abril, sota el títol **Projecte de llei de suplement de crèdit per finançar les despeses derivades del projecte i la realització dels treballs de millora de la integració dels impactes de l'estació depuradora d'aigües nord-occidental** i, exercint les competències que li atribueix el Reglament del Consell General en els articles que es citaran, ha acordat:

1. D'acord amb l'article 18.1.d), admetre a tràmit aquest escrit, sota la qualificació de Projecte de llei i procedir a la seva tramitació com a tal.
2. D'acord amb l'article 92.2, ordenar la seva publicació i obrir un període de quinze dies per a la presentació d'esmenes. Aquest termini finalitza el dia 19 de setembre del 2008, a les 17.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 27 de juny del 2008

Joan Gabriel i Estany  
Síndic General

## Projecte de llei de suplement de crèdit per finançar les despeses derivades del projecte i la realització dels treballs de millora de la integració dels impactes de l'estació depuradora d'aigües nord-occidental

Atès que el Govern, el 28 de febrer del 2007, va aprovar el plec de bases i la licitació corresponent, mitjançant un concurs públic, dels treballs sobre el projecte i la realització de les adaptacions i ampliacions necessàries a l'estació depuradora d'aigües residuals nord-occidental;

Atès que els treballs projectats no incloïen ni el cobriment ni la integració visual de determinats elements de la instal·lació considerats no necessaris des del punt de vista tècnic, ni la reconstrucció de les moles antigues, i que el 12 de desembre del 2007 el Govern va aprovar la reconstrucció de les moles antigues (a demanda del Quart d'Anyós) i la construcció d'un reforç de l'estructura d'ampliació de la depuradora;

Atès que la realització dels treballs esmentats dona compliment als compromisos contrets pel Govern en la resolució de les al·legacions formulades per diversos ciutadans, i també dona resposta positiva a les demandes expressades pel Comú de la Massana;

Atès el caràcter urgent d'aquesta despesa, que deriva de l'eliminació dels factors que podrien afectar negativament la salubritat de les persones que habiten en les proximitats de l'estació depuradora a causa del soroll i les olors;

Vist que no hi ha dotació pressupostària suficient per a l'exercici 2008 en la partida del pressupost següent: 310 - Departament d'Urbanisme i Ordenament Territorial - 310 Obres públiques - 60390 - Altra maquinària i Equipament - 1998-0000000005 Construcció (depuradores), per fer front a la despesa de referència;

El Govern, amb l'informe de la Intervenció General, ha acordat la presentació del següent Projecte de llei:

#### Article 1

S'aprova un suplement de crèdit, per un import de 2.102.352 euros, destinat a finançar les despeses derivades de del projecte i la realització dels treballs de millora de la integració dels impactes de l'estació depuradora d'aigües nord-occidental, per a la partida 310 - Departament d'Urbanisme i Ordenament Territorial - 310 Obres públiques - 60390 - Altra maquinària i Equipament - 1998-0000000005 Construcció (depuradores).

**Article 2**

Aquest suplement de crèdit es finança amb càrrec als comptes pressupostaris següents:

310 Departament d'Urbanisme i d'Ordenament Territorial - 310 Obres Públiques - 60260 Construcció d'edificis escolars - 1987-0000000117 Nova seu de la Justícia, per 1.100.000,00 €.

310 Departament d'Urbanisme i d'Ordenament Territorial - 310 Obres Públiques - 60260 Construcció d'edificis escolars - 2005-0000000006 Nou centre escolar Canillo, per 1.002.352,00 €.

**Disposició final**

Aquesta Llei entra en vigor el mateix dia de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Andorra la Vella, 23 d'abril del 2008

**Edicte**

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 27 de juny del 2008, ha examinat el document que li ha tramès el M. I. Sr. Cap de Govern en data 13 de maig, sota el títol **Projecte de llei de salut animal i seguretat alimentària** i, exercint les competències que li atribueix el Reglament del Consell General en els articles que es citaran, ha acordat:

1. D'acord amb l'article 18.1.d), admetre a tràmit aquest escrit, sota la qualificació de Projecte de llei i procedir a la seva tramitació com a tal.

2. D'acord amb l'article 92.2, ordenar la seva publicació i obrir un període de quinze dies per a la presentació d'esmenes. Aquest termini finalitza el dia 19 de setembre del 2008, a les 17.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 27 de juny del 2008

Joan Gabriel i Estany  
Síndic General

**Projecte de llei de salut animal i seguretat alimentària****Exposició de motius**

La seguretat alimentària, entesa com l'accés fàcil a un proveïment constant d'aliments sans, és un factor essencial de qualsevol sistema de protecció de la salut pública. Al seu torn, la salut animal constitueix un factor clau per a la protecció de la salut pública i, alhora, un element essencial per al desenvolupament de la ramaderia, així com per a la conservació del

patrimoni natural, sense menysprear la seva importància econòmica i social.

Existeix una necessitat evident d'orientar el desenvolupament dels sectors econòmics primaris relacionats amb la ramaderia i l'agricultura, així com els sectors terciaris referits a la indústria, el comerç i la prestació de serveis relacionats amb els aliments, en els principis del respecte de l'entorn, en particular, des del punt de vista de la gestió correcta dels residus. Les crisis sanitàries internacionals que han aparegut al llarg d'aquesta última dècada han contribuït, d'una banda, a un augment important de la conscienciació social a l'entorn d'aquests temes i, d'altra banda, a un canvi significatiu de les estructures oficials de control, passant per canvis substancials en les normatives sanitàries, però també, pel desenvolupament progressiu d'estructures administratives més integrades, amb una visió global i conjunta de tots els sectors involucrats en la cadena alimentària, que va des de la part productiva, més agrícola o ramadera, fins als sectors que presten serveis directament als consumidors finals. També s'han produït canvis no només en les estructures administratives oficials, sinó també en la resta de sectors implicats directament o indirectament en aquestes activitats econòmiques; uns canvis que en la majoria dels casos han culminat amb la creació d'organismes o institucions clarament orientats a l'avaluació dels riscos, destinats a proporcionar als òrgans legislatius, als agents econòmics concernits i als ciutadans, opinions independents basades en les evidències científiques disponibles, a fi que es puguin prendre les mesures més adequades per a la protecció dels interessos generals i molt particularment per assegurar el millor nivell possible de protecció de la salut.

Altrament, des d'un punt de vista sanitari, la lliure circulació de productes i animals segurs contribueix significativament no només a la salut i el benestar dels ciutadans, sinó que també ha esdevingut un aspecte essencial dels seus interessos econòmics i socials.

El Principat d'Andorra no es pot permetre la possibilitat de quedar exclòs d'aquests sistemes, tant per la seva ubicació geogràfica com per la protecció deguda, en primer lloc, de la salut pública i la salut animal i, en segon lloc, dels interessos econòmics d'aquells sectors que avui continuen sent d'una importància rellevant per a l'economia nacional, sigui per la seva influència en la balança comercial, sigui per l'obligada protecció d'activitats com ara la ramaderia, que formen part de les nostres tradicions i identitat i que ara han esdevingut activitats indispensables per a l'equilibri i la protecció de l'entorn. Això ens ha de permetre assegurar el manteniment d'una de les nostres riqueses

principals, el paisatge, element clau del nostre reclam turístic. La Constitució del Principat d'Andorra, i en particular els articles 30, 31 i 32, estableixen el dret a la salut, l'obligació de l'estat de vetllar per l'entorn i la seva intervenció perquè Andorra pugui desenvolupar-se d'una manera equilibrada i sempre atenint-se als interessos i el benestar generals.

Seguint el mandat constitucional, al seu dia, el Principat d'Andorra signà el *Protocol sobre qüestions veterinàries, complementari de l'Acord en forma de bescanvi de notes entre el Principat d'Andorra i la Comunitat Econòmica Europea, del 28 de juny de 1990*, que establí els principis sanitaris que havien de regir els intercanvis d'animals vius i de productes d'origen animal entre ambdós territoris. Així, el Principat s'integrava en l'anomenat espai veterinari comunitari i, per tant, s'eliminaven les traves administratives al lliure intercanvi d'animals vius de les espècies d'abastament i dels seus productes. Les disposicions d'aplicació del Protocol han permès l'harmonització progressiva de les normatives sanitàries aplicables als sectors concernits i, alhora, el reconeixement recíproc dels actes veterinaris i sanitaris que han de regir els esmentats intercanvis, així com la seva adequació i actualització progressiva a l'evolució sanitària internacional, a fi que el Principat no esdevingui un espai sanitari aïllat del seu entorn geogràfic més immediat.

La Llei d'agricultura i ramaderia, del 22 de juny del 2000, com a eina reguladora del sector agropecuari del país, té com un dels seus objectius fomentar la millora de les condicions tècniques i sanitàries de les explotacions agràries, per tant, cal desenvolupar els aspectes de la salut animal i la seva interacció amb la seguretat alimentària, amb un marc legal propi i en concordança amb aquesta.

Així mateix, la present Llei complementa en diferents àmbits (animals de renda, de companyia, de fauna autòctona i de fauna no autòctona) els aspectes de la Llei de tinença i protecció d'animals, del 30 de juny del 1998, i els respectius reglaments que l'han desenvolupada, i sobretot els actualitza seguint les tendències actuals de la normativa comunitària.

Tot i la contribució de la Llei general de sanitat, del 20 de març del 1989, en matèria de protecció de la salut pública, i en especial als àmbits referits a la salubritat dels aliments, actualment cal modificar-ne algunes parts a fi que les estructures i els recursos de l'administració general puguin evolucionar per a la prestació de serveis adaptats a les necessitats actuals. En particular, les referides al Laboratori Central de Salut Pública, perquè aquesta estructura administrativa pugui esdevenir un òrgan oficial de

suport tecnicocientífic no només per a l'administració pública sanitària, sinó també per a la resta de departaments de les administracions públiques i/o parapúbliques, així com per a aquelles empreses del sector privat que en desitgin gaudir, sempre garantint, però, la competència lleial i deguda.

Convé, doncs, crear un nou marc legal suficientment ampli que permeti transposar i adaptar les normatives sanitàries que figuren en les mencionades disposicions d'aplicació del Protocol, però també el desenvolupament d'aquelles normatives d'àmbit nacional que estableixin els criteris i les condicions que han de regir les qüestions relacionades amb la salut animal, la seguretat alimentària i la gestió dels residus que aquestes activitats poden generar.

La recent aparició de diferents i nombroses normatives que s'han anat transposant a l'ordenament jurídic nacional mitjançant normes reglamentàries o altres regulacions, fins i tot de rang inferior, requereix també una sistemàtica integradora que proporcioni la deguda seguretat jurídica al ciutadà. Aquesta sistemàtica ha d'estructurar-se per mitjà d'una llei que reculli els principis generals en la matèria, que n'ordini el contingut i en permeti el desplegament reglamentari respecteiu sota la seva empara.

La Llei de residus, del 14 de desembre del 2004, té com a objectiu principal permetre a les administracions de dur a terme una gestió ambientalment racional dels residus per tal de garantir la preservació de la salut de les persones i la protecció del medi ambient.

La present Llei complementa l'esmentada normativa, particularment en relació amb aquells residus específics derivats de les activitats que s'hi regulen i que, de forma particular, poden tenir una important rellevància a fi d'assegurar la protecció deguda de la salut pública i la sanitat animal.

Seguint aquestes premisses, la present llei estableix de manera general les mesures preventives i els principis de bona actuació en matèria d'identificació, registre i circulació d'animals vius i d'aliments, de les activitats de control i d'inspecció, tant sanitàries com veterinàries. Tanmateix, també crea i estableix de forma genèrica les competències i les funcions del Laboratori Nacional d'Anàlisi, dels laboratoris d'anàlisi i de les empreses privades de control sanitari en els àmbits que s'hi regulen. Igualment, determina les contribucions financeres que ha de fer l'estat per a la prevenció i la lluita de determinades malalties, així com aquelles contribucions que han de satisfer els ciutadans pels serveis oferts per l'administració en el marc de les activitats que s'hi regulen. Finalment, es clou el text amb les

disposicions referides al règim d'infraccions i de sancions davant les conductes irrespectuoses o que posen en perill la salut humana, la salut animal i el medi natural.

El títol primer, intitulat *Disposicions generals*, enceta la Llei amb un article en el qual s'indiquen els objectius que persegueix i un altre dedicat a les definicions dels termes utilitzats per la Llei per evitar-ne tota confusió.

Seguidament, es tracta de les obligacions genèriques de comunicació de malalties i altres incidents, així com de les altres obligacions dels particulars en matèria de prevenció i control.

Es clou el títol amb les normes de cooperació internacional entre estats per a la lluita i la prevenció de malalties, salvaguardant així el principi constitucional de l'organització territorial i administrativa i de la representació de l'òrgan legislatiu davant les institucions o els organismes internacionals.

El títol segon, relatiu als animals vius i els aliments, és el títol més llarg de la Llei en incidir precisament en la matèria que es pretén regular. El capítol primer, relatiu a les disposicions generals en l'àmbit veterinari en relació amb els animals vius i productes germinals, se centra en la lluita contra les malalties infeccioses. El capítol segon regula el sistema d'autoritzacions sanitàries dels establiments que duen a terme activitats alimentàries i del seu registre, mentre que el capítol tercer tracta de l'etiquetatge i dels principis que n'han de regular la publicitat per a la informació deguda del consumidor.

Els controls obligatoris, regulars o aleatoris que ha de fer l'Administració i els autocontrols que han de dur a terme els mateixos establiments, així com les condicions per fer intercanvis, importacions o exportacions d'aliments i els moviments d'animals estan regulats al capítol quart.

El capítol cinquè tracta de les certificacions oficials i les normes deontològiques que les han de regular.

El capítol sisè, dedicat exclusivament a l'alimentació animal, tracta de les mesures sanitàries relatives als aliments que es donen als animals i les substàncies que, per raons de protecció de la salut pública i animal, no poden de cap manera formar part de la seva composició. Aquest cicle es tanca amb el capítol setè, en el qual es regulen els residus animals.

Clouen aquest títol dos capítols: el vuitè, referit a les mesures especials relatives als animals de pura raça i al seu registre, i el novè, relatiu a les mesures de protecció i benestar dels animals.

El títol tercer es refereix a l'organització administrativa dels serveis oficials d'inspecció i control, i s'hi recullen les seves competències.

El títol quart tracta de manera especial els laboratoris d'anàlisi i crea el Laboratori Nacional d'Anàlisi, definint-ne genèricament les competències i les funcions.

En el títol cinquè, que es compon de dos capítols, s'hi recullen els aspectes sobre les contribucions financeres de l'Estat per a la lluita i la prevenció de malalties contagioses, així com les obligacions tributàries dels particulars dirigides al finançament dels serveis que reben de l'administració.

Finalment el títol sisè regula el règim sancionador i estableix aquelles conductes mereixedores d'infracció administrativa, així com les sancions imposables, seguint els principis de legalitat i proporcionalitat d'aquestes. El títol es clou amb el procediment sancionador que proporciona les oportunitats degudes de defensa, al·legació i recurs a les persones interessades.

## **Títol I. Disposicions generals**

### **Article 1. Objectius**

La present Llei té com objectius establir:

1. Les disposicions aplicables en l'àmbit veterinari i/o sanitari:

a) Les disposicions en matèria de protecció de la salut animal, així com altres disposicions aplicables en l'àmbit dels animals vius, els productes germinals, els pinsos, els productes zosanitaris i els residus.

b) Les disposicions en matèria de protecció de la salut pública i de la seguretat alimentària, així com altres disposicions aplicables en l'àmbit de la higiene dels aliments i del seu etiquetatge i publicitat.

c) Les disposicions referents als controls aplicables als intercanvis, les importacions i les exportacions d'aliments, d'animals vius, de productes germinals, així com dels residus.

d) Les disposicions aplicables en l'àmbit de l'alimentació animal.

e) Les disposicions aplicables en l'àmbit zootècnic.

f) Les disposicions aplicables en l'àmbit de la cria d'animals.

g) Les disposicions aplicables en matèria de protecció dels animals de renda.

h) Les disposicions aplicables en matèria de vigilància sanitària de les poblacions de fauna silvestre.

i) Les disposicions en matèria de cooperació internacional en l'àmbit de la salut animal i la seguretat alimentària.

2. L'exercici de l'activitat professional d'inspecció i control veterinari i/o sanitari quan es desenvolupen

en l'àmbit de la prestació d'un servei públic i/o privat.

3. Les funcions del Laboratori Nacional d'Anàlisi i dels laboratoris d'anàlisi en l'àmbit de la salut animal i la seguretat alimentària.

4. La contribució financera de l'Estat en l'àmbit veterinari i les mesures de finançament de les inspeccions i els controls veterinaris i/o sanitaris oficials.

5. El règim sancionador.

## Article 2. Definicions

A l'efecte d'aquesta Llei, s'entén per:

1. *Activitat alimentària*: la producció, la fabricació, l'elaboració, la transformació, la manipulació, l'emmagatzematge, la conservació, el condicionament, la distribució, el transport i també la importació, l'exportació, l'intercanvi, la comercialització, la venda i/o la cessió (ja sigui mitjançant una remesa directa o indirecta, per correu, de forma electrònica o per qualsevol altre mitjà) d'aliments destinats al consum humà, així com el seu ús, comerç o tinença amb aquesta finalitat immediata o futura.

2. *Additius alimentaris*: es consideren additius totes aquelles substàncies que puguin afegir-se intencionadament als aliments i a les begudes, sense el propòsit de modificar-ne el valor nutritiu i amb les finalitats de modificar-ne les característiques, les tècniques d'elaboració o conservació o simplement per millorar l'adaptació a l'ús per al qual són destinats.

3. *Additius per a pinsos*: les substàncies o les preparacions que contenen substàncies que, incorporades a aquests, són susceptibles d'influir en les seves característiques o en la producció animal.

4. *Agent zoonòtic*: qualsevol virus, bacteri, fong, paràsit o altre agent biològic que pugui causar una zoonosi.

5. *Aliment*: s'entén com aliment o producte alimentari tota aquella substància o producte, transformat, parcialment transformat o no transformat, destinat a ser ingerit o raonablement susceptible de ser ingerit per l'ésser humà. Aquest terme inclou les begudes, els xiclets i qualsevol altra substància, inclosa l'aigua, ja sigui de consum directe (aigua de consum humà) o bé integrada intencionadament en els productes alimentaris durant llur fabricació, preparació o tractament.

No es consideren aliments els pinsos, els animals vius, excepte quan estan preparats per ser comercialitzats per al consum humà, les plantes abans de la collita, els medicaments, els cosmètics, el

tabac i els productes del tabac, els estupefaents i les substàncies psicòtropes, els residus i contaminants.

6. *Anàlisi del risc*: procés format per la interrelació de la determinació del risc, la gestió del risc i la comunicació sobre el risc.

7. *Animals*: els domèstics, els silvestres, els de caça i els no autòctons.

8. *Animals de caça*: tots els animals de les espècies d'aprofitament cinegètic considerades peces de caça per la legislació vigent. També es consideren animals de caça aquells destinats a la repoblació i criats en captivitat, incloses les espècies piscícoles.

9. *Animals de companyia*: tots els animals domèstics que conviuen amb l'home i que habitualment no tenen congèneres de la mateixa espècie en estat salvatge. Compleixen la funció de ser útils a l'home en qualsevol aspecte que no sigui el d'obtenir-ne productes, sinó qualsevol servei relacionat amb el lleure.

10. *Animals de renda*: tots els animals domèstics que es produeixen, reproduïen, engreixen i en general es crien per a l'obtenció de productes o per a la prestació de serveis, sigui per a l'autoconsum o per a la seva comercialització.

11. *Animals domèstics*: els animals de companyia i els animals de renda.

12. *Animals no autòctons*: tots els animals originaris de fora de l'Estat andorrà que es mantenen en captivitat en col·leccions zoològiques o en règim de domesticació a la llar com a mascotes exòtiques, ja siguin exemplars individuals o en lots.

13. *Animals silvestres*: tots els animals pertanyents a un conjunt d'espècies, de subespècies, de poblacions i d'individus animals que viuen i es reproduïen de forma natural en estat silvestre en el territori nacional, inclosos els que s'hi troben en hivernació o hi estan de pas, amb independència del seu caràcter autòcton o al·lòcton i de la possibilitat del seu aprofitament cinegètic. No s'hi inclouen els animals d'aquestes espècies que tenen caràcter de no autòctons, criats amb finalitats productives o pel seu aprofitament o el de les seves produccions, ni tampoc els animals d'experimentació o investigació científica que han de reunir els requisits i les condicions establerts en la normativa vigent.

14. *Autocontrol*: el conjunt de mètodes i procediments que han d'aplicar les persones titulars de les activitats alimentàries per garantir la innocuïtat i la salubritat dels aliments que produeixen, fabriquen, elaboren, transformen, manipulen, emmagatzemen, conserven, condicionen, distribueixen, transporten, comercialitzen i/o serveixen.

15. *Autoritat competent*: l'autoritat facultada per garantir el compliment dels requisits d'aquesta llei o qualsevol altra autoritat a la qual s'hagi delegat dita competència;

16. *Auxiliar oficial*: tota persona habilitada, degudament qualificada i que exerceix les seves funcions sota la responsabilitat dels veterinaris i tècnics oficials.

17. *Avaluació del risc*: procés amb base científica que es duu a terme mitjançant la identificació i caracterització del perill i la determinació a l'exposició i la caracterització del risc.

18. *Bestiar de renda d'interès general*: el conjunt d'animals de renda de les espècies que reben l'ajut al foment de pràctiques ramaderes tradicionals de muntanya.

19. *Cap del Servei veterinari de salut i protecció animal*: el cap del Servei veterinari de salut i protecció animal del ministeri encarregat de l'agricultura.

20. *Cap del Servei veterinari de fauna silvestre*: el cap del Servei veterinari de fauna silvestre del ministeri encarregat de la gestió de la fauna.

21. *Cap del Servei de seguretat alimentària*: el cap del Servei de seguretat alimentària del ministeri encarregat de la salut pública.

22. *Centre de concentració d'animals*: aquelles instal·lacions, incloses les explotacions o certàmens en els quals es reuneixen animals procedents de diferents explotacions per formar lots que són destinats posteriorment a la comercialització, el concurs o l'exposició, així com els centres en els quals s'efectuen operacions de testatge d'animals.

23. *Certamen o fira de bestiar*: aquella activitat autoritzada en la qual es reuneixen animals en instal·lacions adequades amb la finalitat d'efectuar transaccions comercials, ja sigui per a la seva reproducció, engreix o sacrifici o qualsevol altre aprofitament, o amb finalitat d'exhibició o mostra.

24. *Comercialització*: la tinença d'aliments, d'animals vius, de productes germinals, de pinsos, de productes zosanitaris i en general de qualsevol mercaderia regulada per la present Llei, amb l'objectiu de vendre'ls, inclosa l'oferta amb mires a la venda o qualsevol altra forma de cessió, de manera gratuïta o onerosa, com també la venda, la distribució i la resta de formes de cessió pròpiament dites.

25. *Comís*: acte administratiu de caràcter cautelar que poden adoptar els veterinaris oficials i els tècnics oficials consistent en la presa de possessió i, si escau, precinte de les mercaderies regulades per la present Llei quan hi ha un risc concret per a la salut de les persones i/o els animals.

26. *Comunicació sobre el risc*: l'intercanvi interactiu, al llarg del procés d'anàlisi de riscos, d'informacions i d'opinions sobre els perills i els riscos, els factors vinculats als riscos i les percepcions dels riscos, entre els responsables de l'avaluació de riscos i de la gestió de riscos, els consumidors, els establiments del sector alimentari i del sector de l'alimentació animal, la comunitat científica i les altres parts interessades, i sobretot l'explicació dels resultats de l'avaluació de riscos i dels fonaments de les decisions preses en qüestió de gestió de riscos..

27. *Controls veterinaris i/o sanitaris*: els controls efectuats en concepte de salut animal i de seguretat alimentària previstos en la present Llei.

28. *Controls zootècnics*: qualsevol control físic i/o qualsevol formalitat administrativa prevista en la present Llei referent als animals i que tenen com a objectiu garantir, de manera directa o indirecta, la millora de les races.

29. *Consumidor final*: l'últim consumidor d'un aliment que no l'utilitza en el marc d'una operació o d'una activitat d'una empresa del sector alimentari.

30. *Enzootia*: malaltia dels animals que es dona amb una freqüència o aparició normal, regular i constant en una regió o territori determinats.

31. *Epizootia*: malaltia de caràcter infeccios i/o contagiós dels animals que determina un augment notable i relativament ràpid del nombre de casos en una regió o territori determinats.

32. *Establiments de remesa directa*: els centres o establiments que duen a terme activitats alimentàries, en els quals els aliments són comercialitzats, venuts o cedits i/o servits directament al consumidor final.

33. *Establiments de remesa indirecta*: els centres o els establiments que duen a terme activitats alimentàries, en els quals els aliments no van destinats directament al consumidor final, sinó a terceres persones que, al seu torn, duen a terme activitats de comercialització, de venda o cessió o duen a terme un servei d'aliments.

34. *Estat membre*: estat membre de la Unió Europea.

35. *Explotació d'animals*: qualsevol instal·lació, construcció o, en el cas de la cria a l'aire lliure, qualsevol lloc en què es tenen, crien o manegen animals o s'exposen al públic, amb ànim de lucre o sense.

36. *Focus*: aparició d'una malaltia en una explotació d'animals o qualsevol altre lloc determinat. Si no es pot fer aquesta limitació, un focus correspon a aquella part geogràfica del territori nacional en la qual no es pot garantir que els animals que hi

sojornen, no hagin pogut tenir algun contacte amb animals malalts o infectats.

37. *Gestió del risc*: procés que consisteix en escollir les opcions legals més adequades per garantir la salut pública i/o animal, tenint en compte l'avaluació del risc i altres factors, si escau, seleccionant i aplicant les opcions més apropiades de prevenció i control.

38. *Homologació*: autorització administrativa que es concedeix per intercanviar i exportar les mercaderies regulades per la present Llei, en haver-se comprovat oficialment el compliment de totes les obligacions i els requisits que fixa la legislació vigent i, en especial, els acords, convenis o protocols d'harmonització sanitària signats per Andorra.

39. *Immobilització*: acte administratiu de caràcter cautelar consistent en la retenció de les mercaderies designades en el lloc fixat a aquest efecte, sense poder-hi fer cap tipus de manipulació, llevat de les derivades per a la seva correcta conservació i/o càrrega i descàrrega. La immobilització, la poden acordar els veterinaris oficials i els tècnics oficials quan hi ha indicis fonamentats d'un risc cert per a la salut de les persones i/o els animals. Aquest acte administratiu té validesa fins que els veterinaris oficials i/o els tècnics oficials proposin la destinació final de les dites mercaderies segons els resultats dels controls aplicats, de les investigacions realitzades, de les proves aportades i hi hagi garanties suficients per respectar la destinació acordada.

40. *Importació i exportació*: les importacions i les exportacions de mercaderies regulades en la present Llei procedents o destinades a països tercers o a països comunitaris sense convenis d'harmonització sanitària per als productes concernits.

41. *Incompliment*: el fet de no complir les premisses establertes per la present llei i els corresponents reglaments d'aplicació.

42. *Inspecció*: l'examen de tots els aspectes relatius als aliments, els animals vius i el seu benestar, els productes germinals, els pinsos, els productes zoonosanitaris i i en general de qualsevol mercaderia regulada per la present Llei, a fi de verificar que dits aspectes compleixen els requisits legals establerts en la legislació vigent.

43. *Instàncies internacionals*: la Comissió Europea, l'Oficina Internacional d'Epizooties (OIE) també anomenada Organització Mundial de la Salut Animal, l'Organització Mundial de la Salut (OMS), l'Organització de les Nacions Unides per l'Agricultura i l'Alimentació (FAO), així com tots els organismes internacionals i els països davant dels quals el Principat d'Andorra ha adquirit o pot adquirir compromisos mitjançant acords específics en l'àmbit sanitari i/o veterinari.

44. *Intercanvi*: relacions comercials sobre les mercaderies regulades en la present Llei amb els estats membres, recollides en protocols o convenis d'harmonització sanitària.

45. *Mercaderia*: els animals, els productes i en general qualsevol altre bé regulat per la present Llei.

46. *Normativa internacional*: el Protocol sobre qüestions veterinàries i en general tota normativa internacional vigent al Principat d'Andorra adoptada en virtut d'acords, convenis o qualsevol altra disposició amb el rang de tractat internacional.

47. *Intervenció*: acte administratiu de caràcter cautelar i urgent consistent en la retenció de les mercaderies designades en el lloc fixat a aquest efecte, sense poder-hi fer cap tipus de manipulació, llevat de les derivades per a la seva correcta conservació i/o manteniment, així com la càrrega i/o descàrrega. La intervenció, la poden acordar els agents de l'autoritat, quan hi ha dubtes o indicis que les mercaderies regulades en la present Llei no reuneixen les exigències i els requisits normatius vigents. Aquest acte administratiu de caràcter cautelar té validesa fins a la finalització dels controls físics, documentals o qualsevol altre que estigui establert i/o fins que els agents de l'autoritat acordin o estableixin una altra mesura o destinació.

48. *País tercer*: qualsevol país que, a excepció del Principat d'Andorra, no és un estat membre de la Unió Europea. No obstant això, es consideren estat membres els països tercers que tenen signat un conveni d'harmonització sanitària amb la Unió Europea en relació amb els productes concernits.

49. *Pinso*: s'entén com pinso o aliment per a animals qualsevol substància o producte, inclosos els additius, destinats a l'alimentació per via oral dels animals, tan si han estat transformats totalment o parcialment, com si no.

50. *Perill*: tot agent biològic, químic o físic present en un aliment, en un pinso o en tota altra mercaderia regulada per la present Llei, o tota condició biològica, química o física d'un aliment, d'un pinso o de tota altra mercaderia regulada per la present Llei que pot causar un efecte perjudicial per a la salut pública i/o animal.

51. *Principi de precaució*: principi que habilita l'Administració a adoptar mesures provisionals de gestió del risc per assegurar la protecció de la salut, quan després d'haver avaluat la informació disponible, es prevegi la possibilitat de què es produeixin efectes nocius per a la salut humana, animal o vegetal, o danys en el medi ambient per alguna causa que no permeti determinar el risc amb certesa, encara que hi hagi incertitud científica i



entretant no es disposi d'informació addicional que permeti una avaluació del risc més exhaustiva.

52. *Producció primària*: la producció, la cria o el cultiu dels productes primaris, inclosos la collita, la munyida i la producció d'animals abans del sacrifici. També comprèn la caça, la pesca i la collita de productes silvestres

53. *Productes d'origen animal*: els aliments obtinguts de la producció i la transformació dels animals de renda i els aliments, la composició dels quals és exclusivament d'origen animal o presenta un elevat percentatge d'ingredients d'origen animal.

54. *Productes alimentaris sense transformar*: els aliments que no han estat sotmesos a una transformació, incloent el productes que s'han dividit, partit, seccionat, llescat, tallat, desossat, picat, pelat, triturat, netejat, desengreixat, als quals s'han eliminat les closques, molt, refrigerat, congelat, ultracongelat o descongelat.

55. *Productes alimentaris transformats*: els aliments obtinguts de la transformació de productes sense transformar. Aquests productes poden contenir altres ingredients que siguin necessaris per a la seva elaboració o per a conferir-los-hi característiques específiques.

56. *Productes zoonutricionals*: les substàncies o els ingredients actius, així com les formulacions o els preparats que poden contenir, destinats al diagnòstic, la prevenció, el tractament o la cura de les malalties i dolences dels animals, per modificar les funcions corporals, la inducció, el reforçament de les defenses orgàniques o per aconseguir reaccions que les evidencin, o la seva utilització a l'entorn dels animals o en les activitats que estan estretament relacionades amb la seva explotació, per a la lluita contra els vectors de malalties dels animals o contra les espècies animals no desitjades, o aquells productes d'ús específic en l'àmbit ramader, segons el que estableix la normativa vigent. A l'efecte de la present Llei, no es consideren productes zoonutricionals tots aquells productes o substàncies que, per la seva naturalesa o composició, estan considerats o registrats com a medicaments d'ús veterinari.

57. *Protocol*: el Protocol sobre qüestions veterinàries, complementari a l'Acord en forma de bescanvi de notes entre el Principat d'Andorra i la Comunitat Econòmica Europea, del 13 de novembre del 1997 (BOPA núm. 74 – any 9 – 10.12.1997 i BOPA núm. 5 – any 10 – 4.2.1998).

58. *Punt d'inspecció fronterer*: qualsevol punt d'inspecció designat i aprovat per les instàncies internacionals per efectuar els controls veterinaris i sanitaris a les importacions i exportacions d'aliments, d'animals vius, de productes germinals, de productes

per a l'alimentació animal, de productes zoonutricionals i de residus.

59. *Relacions comercials amb els països tercers*: la comercialització, la importació o l'exportació de mercaderies regulades en la present Llei amb els països tercers.

60. *Residus*: Les restes d'aliments, així com els aliments que han exhaurit o superat les dates de caducitat o consum preferent, els cadàvers d'animals, els teixits o parts anatòmiques d'animals, els envasos de medicaments veterinaris, els medicaments d'ús veterinari quan han caducat, les vacunes, les xeringues d'un sol ús, els reactius i productes de laboratori i qualsevol altre tipus d'utensili o producte emprat per al diagnòstic, l'exploració i l'anàlisi, així com el material quirúrgic d'un sol ús.

61. *Residus en aliments d'origen animal*: qualsevol substància, inclosos els seus metabòlits, que roman en els productes d'origen animal o en el mateix animal i, després del seu sacrifici, en qualsevol dels seus teixits, com a resultat d'un tractament, una ingesta o exposició de l'animal, incloent-hi els contaminants ambientals, o com a resultat de l'administració de substàncies o productes no autoritzats o prohibits.

62. *Risc*: la probabilitat d'un efecte perjudicial per a la salut pública i/o animal com a conseqüència de la presència d'un perill o diversos perills en els aliments, en els pinsos o tota altra mercaderia regulada per la present Llei.

63. *Servei de seguretat alimentària*: el servei del ministeri encarregat de la salut pública habilitat per efectuar les inspeccions i els controls veterinaris i/o sanitaris dels aliments, dels centres i/o establiments en els quals es duen a terme activitats alimentàries i dels residus que aquestes activitats poden generar.

64. *Servei veterinari de fauna silvestre*: el servei del ministeri encarregat de la gestió de la fauna habilitat per efectuar les inspeccions veterinàries i els controls als animals silvestres i als animals no autòctons i als residus, així com als centres, els establiments, les explotacions i qualsevol altra instal·lació en què es produeixen, es crien o es tenen animals silvestres, animals no autòctons i residus.

65. *Servei veterinari de salut i protecció animals*: el servei del ministeri encarregat de l'agricultura habilitat per efectuar les inspeccions veterinàries i els controls als animals vius domèstics, als productes germinals, als aliments per a animals o pinsos, així com als residus.

66. *Serveis oficials*: el conjunt de serveis dels ministeris competents encarregats de l'agricultura, la gestió de la fauna i la salut pública, habilitats per

efectuar les inspeccions i els controls veterinaris i/o sanitaris establerts per la present Llei.

67. *Sortida al mercat*: detenció o exposició amb l'objectiu de ser venut, la sortida a la venda, la venda, el lliurament, el trasllat, l'emmagatzematge, el transport per tal de ser venut en el mercat del Principat d'Andorra o en els estats membres.

68. *Tècnic oficial de seguretat alimentària*: el tècnic inspector nomenat i depenent del Servei de seguretat alimentària.

69. *Traçabilitat*: la possibilitat de trobar i seguir el rastre, al llarg de totes les etapes de cria i engreix, d'un animal i/o la producció, transformació i distribució, d'un aliment i/o un producte alimentari, d'un pinso o un ingredient, inclosos els additius, destinats a ser incorporats en aliments o pinsos o amb la probabilitat de ser-ho.

70. *Transformació d'un aliment o un producte alimentari*: qualsevol acció que alteri substancialment un aliment o un producte alimentari inicial, incloent el tractament tèrmic, el fumat, el curat, la maduració, l'assecat, el marinat, l'extracció, l'extrusió o una combinació d'aquests procediments, així com qualsevol altre procediment, que en funció dels avenços científics i tecnològics, puguin ser reconeguts o autoritzats per les instàncies internacionals corresponents.

71. *Vector*: medi transmissor, mecànic o biològic, que serveix de transport d'agents patògens d'un animal a un altre.

72. *Veterinari autoritzat*: el veterinari designat per l'autoritat competent, per dur a terme en nom seu controls oficials específics.

73. *Veterinari oficial de fauna silvestre*: el veterinari inspector nomenat i depenent del Servei veterinari de fauna silvestre.

74. *Veterinari oficial de salut i protecció animals*: el veterinari inspector nomenat i depenent del Servei veterinari de salut i protecció animals.

75. *Veterinari oficial de seguretat alimentària*: el veterinari inspector nomenat i depenent del Servei de seguretat alimentària.

76. *Zoonosi o antropozoonosi*: qualsevol malaltia o infecció que es transmet d'una manera natural entre els animals i les persones, d'una forma directa o indirecta.

### Article 3. Obligacions de comunicació

Tota persona, física o jurídica, pública o privada, resta obligada a comunicar a l'autoritat competent, de forma immediata, i en tot cas, en la forma i els terminis establerts, tots els focus de què tingui coneixement de malalties de caràcter epizootic, o de

malalties que, per la seva virulència especial, gravetat extrema o difusió ràpida impliquen un perill potencial de contagi per a la població humana i/o animal, incloses les espècies animals domèstiques o silvestres, o poden comportar un perill per al medi ambient. En aquells casos en què la normativa vigent no estableix un termini de comunicació, aquest serà de com a màxim 24 hores per a les malalties de declaració obligatòria.

És també obligatòria la comunicació de qualsevol procés patològic que, encara que no reuneixi els requisits abans esmentats, pugui comportar la sospita de l'existència d'una de les malalties incloses en la llista de malalties de declaració obligatòria.

Igualment, s'han de comunicar tots aquells fets o activitats que comporten l'existència d'una sospita de risc i greu perill per a la salut humana, animal o per al medi ambient en relació amb els productes zoonosanitaris i els aliments per a animals o pinsos.

Aquest principi s'aplica en especial mesura als veterinaris i els professionals sanitaris que exerceixen en l'àmbit privat, així com als titulars de les empreses d'autocontrol alimentari i dels laboratoris de salut pública i/o salut animal, en relació amb les evidències i els resultats de les mostres que poden processar.

### Article 4. Obligacions dels particulars

Els tenidors, propietaris o responsables, els comerciants, importadors, exportadors, transportistes i els professionals que exerceixen activitats relacionades amb l'àmbit de la salut animal i la seguretat alimentària, tant en espècies domèstiques com silvestres o no autòctones, siguin persones físiques o jurídiques, han de:

1. Vigilar i tenir cura dels aliments, els animals vius, els productes germinals, els productes per a l'alimentació animal, els productes zoonosanitaris, els residus i, en general, tots els mitjans que estan o han estat sota la seva responsabilitat.

2. Facilitar tota classe d'informació que els sigui requerida per l'autoritat competent, en relació amb l'estat sanitari dels aliments, dels animals vius, dels productes germinals, dels productes per a l'alimentació animal, dels productes zoonosanitaris, dels residus i, en general, de tots els mitjans que estan o han estat sota la seva responsabilitat.

3. Aplicar i dur a terme totes les mesures sanitàries establertes per la normativa vigent en cada cas, així com les mesures sanitàries obligatòries que s'estableixin per a la prevenció de la salut pública i/o la salut animal, així com posar tots els mitjans necessaris perquè es puguin prendre les dites mesures amb les degudes garanties de seguretat, tant per als

productes i els animals, com per a les persones que les han d'executar.

4. Tenir degudament identificats els seus aliments, els animals vius, els productes germinals, els productes per a l'alimentació animal, els productes zoosanitaris, els residus en la forma i les condicions que reglamentàriament s'estableixin.

5. Comunicar a les autoritats competents, en els terminis i les formes establerts, les dades sanitàries segons s'estableixi reglamentàriament en cada cas, en especial, les dades relatives a les entrades i les sortides d'aliments, d'animals vius, de productes germinals, productes per a l'alimentació animal, productes zoosanitaris, de residus, així com els naixements i les morts d'animals o l'aparició d'animals morts de fauna silvestre.

6. Eliminar o destruir els aliments, els animals vius, els productes germinals, els productes per a l'alimentació animal, els productes zoosanitaris, els residus que tenen sota la seva responsabilitat, en la forma i les condicions que reglamentàriament s'estableixin.

7. No abandonar aliments, animals vius, productes germinals, productes per a l'alimentació animal, productes zoosanitaris i residus que estan sota la seva responsabilitat.

8. Complir adequadament les obligacions que s'estableixin reglamentàriament en cada cas i, en especial, les relatives als medicaments veterinaris per al control i el respecte degut dels terminis de supressió establerts en cas de tractament dels animals.

9. Assumir tots els costos derivats de la custòdia, el transport, l'emmagatzematge, la immobilització, el manteniment, el sacrifici, la destrucció i, en general, de qualsevol operació relacionada amb els aliments, els animals vius, els productes germinals, els productes per a l'alimentació animal, els productes zoosanitaris i els residus que estan sota la seva responsabilitat i esdevenen de mesures sanitàries, incloses les mesures de salvaguarda i/o cautelars que puguin adoptar les autoritats competents.

10. Sol·licitar els certificats o documents sanitaris exigibles per a la importació i l'exportació, en la forma i les condicions establertes reglamentàriament. Tanmateix, correspon als operadors econòmics que duen a terme la importació i/o l'exportació assumir els costos derivats de la custòdia, el transport, l'emmagatzematge, la immobilització, el manteniment, el sacrifici, la destrucció dels aliments, dels animals vius, dels productes germinals, els productes per a l'alimentació animal, els productes zoosanitaris i dels residus que tenen com a destinació la importació i/o l'exportació fins que no s'hagin fet

les inspeccions veterinàries i/o sanitàries corresponents, incloses les que s'han de dur a terme en els punts d'inspecció fronterera quan sigui el cas.

11. Mantenir en adequades condicions sanitàries els aliments, els animals vius, els productes germinals, els productes per a l'alimentació animal, els productes zoosanitaris i els residus, i si escau, efectuar les revisions i les modificacions de les instal·lacions, perquè disminueixin els riscos d'aparició de malalties.

#### **Article 5. Cooperació internacional i assistència mútua**

El Govern, tenint en compte la normativa internacional, ha d'adoptar les mesures necessàries per permetre als serveis oficials de donar assistència i cooperar amb els estats membres i les instàncies internacionals implicades per tal de garantir la bona aplicació de les normes comunes en els àmbits regulats per la present Llei.

### **Títol II. Els animals vius i els aliments**

#### **Capítol primer. Disposicions aplicables en l'àmbit veterinari referents als animals vius i als productes germinals**

##### **Secció primera. De la identificació i el registre**

#### **Article 6. La identificació dels animals i el registre dels seus moviments**

1. Tota persona física o jurídica està obligada a identificar i registrar els animals que posseeix i es troben dins el territori del Principat d'Andorra, llevat dels animals no autòctons inclosos en lots, en les condicions que reglamentàriament s'estableixin.

2. Els posseïdors dels animals mencionats en el punt anterior han de satisfer la taxa corresponent, a excepció del bestiar de renda declarat d'interès general inscrit en el Padral.

3. A aquest efecte, i sense perjudici de les disposicions vigents, es creen els registres oficials d'animals que s'instrumenten per mitjà dels corresponents reglaments, on s'estableixen, com a mínim:

- a) Els sistemes i/o els mecanismes d'identificació.
- b) Els documents acreditatius d'identificació.
- c) Les obligacions de notificació i inscripció dels propietaris dels animals.
- d) Els sistemes de registre i notificació dels moviments dels animals, incloent-hi, si escau, el tractament informatitzat de les dades registrals.
- e) Els drets d'accés, rectificació, cancel·lació, oposició i consulta de les dades que contenen.

4. Les dades contingudes en aquests registres només poden ser utilitzades per a les finalitats següents:

a) El desenvolupament i l'aplicació de les normes contingudes en la present Llei i els seus reglaments d'aplicació;

b) El seu tractament amb finalitats estadístiques. En aquest cas, només es poden utilitzar i/o publicar aquelles dades agregades que no permeten d'identificar persones concretes.

5. Tots els organismes oficials així com les organitzacions i els professionals que tinguin un interès directe creat amb aquests registres, han de tenir accés a les dades en la mesura en què es garanteixi la confidencialitat i la protecció de les dades segons la normativa vigent.

### **Secció segona. De les condicions de salut animal aplicables als moviments d'animals vius i productes germinals**

#### **Article 7. Condicions de salut animal aplicables als moviments d'animals vius i productes germinals**

La prevenció i la protecció de la salut animal en relació amb els moviments d'animals vius i productes germinals comporta:

1. La qualificació i/o l'autorització i el registre de les explotacions, els mercats, els centres de reagrupament, els organismes, els instituts o els centres autoritzats.

2. La notificació, la prevenció i la lluita contra les malalties definides reglamentàriament i la qualificació de les explotacions o les zones indemnes d'aquestes malalties, i les garanties particulars exigides per a les explotacions.

3. L'establiment de models de certificats veterinaris oficials referents a les diferents categories d'animals vius i de productes germinals.

### **Secció tercera. Disposicions referents a la lluita contra les malalties contagioses**

#### **Article 8. Les malalties contagioses**

A l'efecte de la present Llei, es consideren malalties contagioses les següents:

1. Aquelles específiques dels animals que són altament transmissibles o difícils de combatre (epizooties) i les malalties animals que constitueixen un perill per a la població humana (zoonosis).

2. El Govern, mitjançant reglament, ha d'establir la llista de les malalties de declaració obligatòria considerades com a malalties contagioses.

3. També es consideren malalties contagioses aquelles que, tenint en compte les decisions en la

matèria procedents del Protocol i altres instàncies internacionals, estan incloses en programes específics de lluita i/o eradicació en funció de l'evolució de la situació sanitària.

#### **Article 9. La lluita contra les malalties contagioses**

La lluita contra les malalties contagioses s'instrumenta per mitjà dels corresponents reglaments, que contenen, com a mínim:

1. Les mesures de prevenció.

2. Les obligacions dels propietaris.

3. La notificació de les malalties a les autoritats veterinàries.

4. Els procediments que cal aplicar per al seu diagnòstic.

5. L'aplicació de les restriccions que en cada cas s'estimin necessàries.

6. I, si escau, els plans nacionals de vigilància i els plans d'urgència que s'han d'elaborar i publicar per a coneixement general.

#### **Article 10. La notificació de les malalties**

Els serveis oficials de salut i protecció animals, de fauna silvestre i de seguretat alimentària, cadascun segons el que l'afecta, notifiquen directament a les instàncies internacionals:

1. Els focus de malalties contagioses, la presència dels quals s'ha confirmat al territori del Principat d'Andorra i tota altra informació que s'estimi necessària.

2. Després de l'eradicació, la supressió de les mesures de restricció.

#### **Article 11. Actuacions immediates en cas de sospita de la presència d'una malaltia contagiosa**

1. La comunicació per part de tota persona física o jurídica, pública o privada, de la sospita de la presència d'una malaltia contagiosa dóna lloc a una intervenció d'urgència de l'autoritat competent, la qual s'ha de presentar, per mitjà dels seus agents, en el lloc del presumible focus, ha d'emetre un diagnòstic clínic preliminar i ha de prendre, si escau, les mostres necessàries per a l'anàlisi i la confirmació.

Així mateix, cal adoptar les mesures de precaució encaminades a evitar la possible difusió del focus i a establir la identificació de la malaltia, les quals endemés de les establertes per la normativa vigent d'aplicació en cada cas, poden ser les següents:

a) Immobilització dels animals a l'explotació afectada o a les instal·lacions habilitades a aquest efecte.

b) Cens oficial de tots els animals de l'explotació intervinguda i, si escau, marcatge especial d'aquests

animals particularment, tot i que la identificació s'ajusti a la normativa vigent. Així mateix, poden senyalitzar-se les explotacions, els mitjans de transport relacionats amb el focus o les zones sotmeses a un control especial.

c) Prohibició temporal d'entrada o de sortida de l'explotació o de l'indret on es troben, d'animals de qualsevol espècie, de productes d'origen animal, productes per a l'alimentació animal, d'eines, de fems i, en general, de qualsevol producte, substància, subproductes de l'explotació o residus de tractament especial que poden ser susceptibles de vehicular l'agent patògen productor del focus.

d) Prohibició temporal d'entrada o de sortida de l'explotació o de l'indret, de vehicles, o restricció, si escau, i determinació de les condicions higienicosanitàries que s'han de complir.

e) Prohibició temporal d'entrada de persones o determinació de les mesures higièniques pertinents que són necessàries per reduir el risc de propagació de l'agent patògen o vector a què s'ha de sotmetre tota persona que entri o surti de l'explotació o l'indret.

f) Suspensió temporal de les autoritzacions, quan sigui procedent, per al funcionament d'establiments comercials o de transport d'animals, de productes d'origen animal, productes zoonòtics i productes per a l'alimentació animal, així com, si escau, de les habilitacions per expedir certificats sanitaris.

g) El sacrifici obligatori dels animals malalts i dels sospitosos d'estar-ne, així com, segons els casos, la destrucció dels cadàvers d'animals, dels productes d'origen animal i els productes per a l'alimentació animal, o qualsevol material susceptible de vehicular l'agent patògen. En els espais naturals pot consistir en el control i la disminució de les poblacions de les espècies afectades quan la naturalesa de la malaltia així ho aconsella.

h) L'establiment en el lloc del possible focus, i en un àrea a l'entorn, d'un programa de lluita contra vectors quan la naturalesa de la malaltia així ho aconsella.

2. La intervenció pot comprendre, així mateix, l'establiment de zones de protecció, vigilància, i si és procedent, de seguretat, amb graus d'exigència diferents en la seva extensió i en les mesures aplicables en aquestes zones sobre immobilització i controls de moviment d'animals. En casos excepcionals, es podrà recórrer a la vacunació, amb l'autorització prèvia, si escau, de la Unió Europea.

3. Al més breument possible, donar per finalitzades, reforçar o ampliar, si és necessari, les mesures cautelars adoptades per l'òrgan competent en cada cas, entenent-les dins dels límits geogràfics de la

zona de protecció, vigilància i, si escau, de seguretat, que es determinin, fins a l'extinció de la sospita o del focus i la desaparició consegüent del risc de propagació de la malaltia.

#### Article 12. *Sacrifici obligatori*

1. L'autoritat competent, tant en la fase de sospita com un cop confirmat el diagnòstic de la malaltia, pot establir el sacrifici obligatori dels animals sospitosos, els malalts, els que corren el risc de ser afectats, o els que cal sacrificar com a resultat d'enquestes epidemiològiques, com a mesura per preservar de la malaltia, i quan es tracta d'una malaltia d'alta difusió i de difícil control, quan així s'estimi necessari.

2. El sacrifici d'animals s'ha de fer en escorxadors o instal·lacions autoritzades a aquest efecte. No obstant això, es pot autoritzar el sacrifici *in situ* quan hi ha un risc de difusió de la malaltia o quan les circumstàncies sanitàries així ho aconsellen.

#### Article 13. *Indemnitzacions*

1. El sacrifici obligatori dels animals i, si escau, la destrucció dels mitjans de producció i en general de tots aquells productes que es consideren contaminats dona lloc a la indemnització corresponent d'acord amb els barems aprovats oficialment i en la forma i les condicions establertes reglamentàriament.

2. S'han d'indemnitzar els animals que moren per causa directa després d'haver-los sotmès a manipulacions o tractaments preventius o amb fins de diagnòstic o, en general, els que han mort en el context de les mesures de prevenció o lluita contra una malaltia, com a conseqüència de l'execució d'actuacions imposades per l'autoritat.

Igualment, s'han d'indemnitzar tots els altres perjudicis greus que es produeixin, com avortaments o incapacitats productives permanents, sempre que se'n demostrï i acrediti la relació causa-efecte amb el tractament aplicat.

3. Per tenir dret a la indemnització, el propietari dels animals o els mitjans de producció ha d'haver complert la normativa de sanitat animal aplicable a cada cas.

## **Capítol segon. Autorització, registre i disposicions generals sanitàries dels aliments**

### **Secció primera. De l'autorització i el registre sanitari**

#### **Article 14. L'autorització sanitària administrativa dels establiments que duen a terme activitats alimentàries**

1. Tots els establiments i altres centres o instal·lacions en els quals es duen a terme activitats alimentàries al Principat queden subjectes a:

a) L'obtenció d'una autorització sanitària administrativa en els casos d'obertura, trasllat de domicili comercial, modificació d'activitats, canvi de titular administratiu i canvi de nom comercial.

b) La notificació de la baixa o el cessament definitiu de les activitats quan cessin en qualsevol de les activitats alimentàries per a les quals han estat autoritzats. La represa de l'activitat comporta preceptivament l'obtenció d'una nova autorització sanitària independentment que l'autorització comercial de l'establiment o la indústria continuï vigent.

c) El pagament de la taxa que correspongui.

2. Correspon al ministeri encarregat de la salut pública concedir o denegar les autoritzacions sanitàries administratives, així com registrar la baixa o el cessament definitiu de les activitats alimentàries d'un establiment que les duu a terme. Els establiments no poden dur a terme cap altra activitat alimentària que aquella per a la qual han estat expressament autoritzats.

#### **Article 15. El Registre Sanitari del Principat d'Andorra (RSPA)**

1. Es crea el Registre Sanitari del Principat d'Andorra com a òrgan administratiu en el qual s'han d'inscriure els establiments radicats en el territori nacional.

2. L'RSPA té per objecte:

a) Establir un instrument de treball que faciliti informació actualitzada sobre les activitats alimentàries, els locals, les instal·lacions i els mètodes de treball de cada establiment a fi de poder dur a terme la vigilància i el control oficials i poder vetllar, així, per un nivell adequat de protecció de salut pública i adoptar alhora les mesures necessàries per al seu manteniment;

b) Constituir una font de dades per a estudis alimentaris, sanitaris, nutritius, tecnològics, socioeconòmics i comercials;

c) Permetre de mantenir el contacte entre l'empresa i l'Administració general per promoure totes aquelles

activitats relacionades amb la seguretat alimentària i la protecció de la salut pública;

3. Les dades de l'RSPA en relació amb la inscripció són públiques, això no obstant, les dades en matèria d'expedients disciplinaris o sancions són confidencials. L'RSPA pot lliurar, a instància de terceres persones, únicament certificacions d'absència d'expedients o sancions.

#### **Article 16. De la inscripció a l'RSPA**

1. Estan subjectes a la inscripció i al pagament de la taxa que correspongui tots els establiments de remesa indirecta que es dediquen a les activitats de fabricació, elaboració, transformació, conservació, envasament, condicionament, emmagatzematge, transport, distribució, intercanvi, importació i exportació de:

a) Aliments destinats als consum humà;

b) Additius i substàncies que poden modificar les característiques organolèptiques, físiques, químiques, biològiques i plàstiques dels aliments;

c) Materials relacionats o destinats a entrar en contacte amb els aliments: aparells, utensilis i envasos.

Els locals dels establiments esmentats en aquest punt i ubicats en una parròquia diferent d'aquella on es troba l'establiment principal també estan subjectes a inscripció a l'RSPA.

2. Les inscripcions a l'RSPA han de ser revalidades cada cinc anys, així com cada cop que s'introdueixen modificacions en els locals, les instal·lacions o els processos tecnològics als quals se sotmeten els aliments.

3. Els establiments subjectes a inscripció a l'RSPA no poden dur a terme cap altra activitat alimentària que aquella per a la qual han obtingut la inscripció o la revalidació corresponent.

4. Són objecte d'assentament a l'RSPA:

a) Les inscripcions de les autoritzacions de cada activitat alimentària.

b) El trasllat de domicili social i/o comercial.

c) El canvi de titular administratiu, inclosos els canvis del representant legal de les persones jurídiques.

d) El canvi de nom comercial de l'establiment.

e) Les baixes d'activitats alimentàries.

f) La revalidació de la inscripció.

g) La cancel·lació de la inscripció.

h) La revocació de la inscripció.

i) Els expedients sancionadors i les sancions fermes de caràcter administratiu motivades per infraccions

en matèria de protecció de la salut pública i/o de frau als consumidors fins als terminis legals establerts per a la seva prescripció.

5. Queden exclosos de la inscripció a l'RSPA:

a) Els locals dels establiments indicats al punt 1 del present article, sempre que estiguin ubicats a la mateixa parròquia on es troba situat l'establiment principal. Aquests locals únicament han de figurar anotats en l'expedient d'inscripció a l'RSPA de l'establiment principal.

b) Els establiments de remesa directa i que es dediquen a l'elaboració o la preparació d'aliments per ser servits o consumits en els mateixos locals o instal·lacions, el comerç minorista o detallista i els intermediaris comercials d'aliments que, llevat de les operacions de representació comercial, no duen a terme cap altra activitat alimentària.

#### **Article 17. El control de l'RSPA**

1. El ministeri encarregat de salut pública ha de portar a terme les actuacions oportunes per assegurar l'eficàcia i l'exactitud de l'RSPA, com a garantia que els establiments estan sotmesos a vigilància periòdica per tal que es mantinguin en els seus locals, les seves instal·lacions i les seves activitats les condicions tecnicosanitàries, d'higiene i d'idoneïtat necessàries en cada cas. En particular, ha de vetllar per la revisió de les inscripcions efectuades i per requerir als interessats que aportin les dades que s'estimin necessàries.

2. Els establiments han de facilitar tota la informació i/o la documentació que se'ls sol·liciti per complir aquesta finalitat.

3. Correspon al ministeri encarregat de la salut pública concedir o denegar els assentaments a l'RSPA. La denegació de l'assentament pot ser objecte de recurs per la via administrativa.

#### **Article 18. L'homologació dels establiments alimentaris**

1. Tot establiment que pretén destinar els seus productes o mercaderies a intercanvis i/o exportacions i utilitzar els marcatges de salubritat corresponents ha de sol·licitar i obtenir prèviament l'homologació pertinent atorgada pel ministeri encarregat de la salut pública.

2. Poden ser objecte d'homologació totes i cadascuna de les activitats dutes a terme per l'establiment inscrites prèviament a l'RSPA, sempre que aquestes estiguin establertes pels acords, convenis o protocols vigents en matèria d'harmonització sanitària. L'homologació s'ha de renovar cada cop que s'introdueixen noves activitats o quan es produeixen modificacions en els locals, les instal·lacions o els

processos fonamentals per als tractaments als quals se sotmeten els aliments.

3. Correspon al ministeri encarregat de la salut pública concedir o denegar les homologacions dels establiments que les sol·liciten d'acord amb la normativa vigent. Igualment, li correspon tramitar l'expedient a través dels òrgans internacionals de coordinació, d'acord amb les normes internacionals aplicables. Contra la denegació de l'homologació es pot fer recurs per la via administrativa;

#### **Secció segona. Disposicions generals dels aliments**

##### **Article 19. Disposicions generals d'higiene**

1. Tenint en compte les disposicions internacionals en la matèria i, particularment, les recomanacions de l'Organització Mundial de la Salut (OMS), les de la Comissió del Codex Alimentarius, així com les decisions en la matèria procedents del Protocol, les activitats alimentàries només es poden dur a terme en les condicions i amb els requisits que reglamentàriament s'estableixen.

2. Les disposicions reglamentàries han d'establir com a mínim:

a) Les condicions tecnicosanitàries i d'higiene dels establiments dedicats a la fabricació, l'elaboració, la transformació, la conservació, l'envasament, el condicionament, l'emmagatzematge, el transport, la distribució, la importació, l'exportació, la venda i/o el servei d'aliments.

b) Les condicions de salut i la formació mínima en matèria de bones pràctiques de manipulació, exigibles a les persones que intervenen durant els processos de manipulació dels aliments des de la seva producció i elaboració, fins a la venda i/o el servei al consumidor final.

c) Les condicions i els requisits que han de satisfer els aliments.

d) Quan escaigui, els protocols, les recomanacions o les guies de bones pràctiques a què les empreses del sector alimentari s'han de referir per tal de respectar les disposicions vigents en la matèria.

##### **Article 20. Condicions especials dels aliments d'origen animal**

La producció i la sortida al mercat dels aliments d'origen animal, a més de l'establert a l'article anterior, han de complir també la reglamentació sobre:

1. Les condicions de salut dels animals dels quals s'han obtingut;

2. La utilització de tractaments particulars per als productes en cas d'aparició de malalties contagioses, i

3. L'aplicació de marcatges sanitaris especials en cas d'utilització de productes d'origen animal originaris i/o procedents de zones geogràfiques que poden estar sota determinades condicions particulars de vigilància sanitària.

### **Capítol tercer. Etiquetatge i publicitat dels aliments**

#### **Article 21. Disposicions generals en matèria d'etiquetatge**

El Govern, tenint en compte les disposicions internacionals en la matèria, ha d'adoptar les disposicions pel que fa a les normes d'etiquetatge i publicitat dels aliments i que bàsicament fan referència a:

1. Els requisits d'etiquetatge dels aliments destinats a ser lliurats en el seu estat al consumidor final, així com determinats aspectes relatius a la seva presentació i publicitat.
2. Els requisits d'etiquetatge dels aliments destinats a ser lliurats a restaurants, hospitals, cantines i altres col·lectivitats.
3. L'aplicació de controls per part del Servei de seguretat alimentària amb l'objectiu d'assegurar-se que les disposicions del present article es respecten degudament.

#### **Article 22. Traçabilitat dels aliments**

El Govern, tenint en compte les disposicions en la matèria procedents del Protocol i altres disposicions internacionals pel que fa al seguiment i la identificació dels aliments i dels pinsos o aliments destinats a l'alimentació animal, ha de:

1. Fixar les mesures que garanteixen la traçabilitat deguda en totes les etapes de la producció, la transformació, la distribució i la comercialització dels aliments, els pinsos i els animals destinats a la producció d'aliments, així com de qualsevol altra substància destinada a ser-hi incorporada o amb probabilitat de ser-ho.
2. Establir les mesures necessàries perquè els titulars administratius de les empreses que duen a terme activitats alimentàries i de les empreses de pinsos posin en pràctica sistemes i procediments que els permetin d'identificar qualsevol persona física o jurídica que els ha subministrat un aliment, un pinso, un animal destinat a la producció d'aliments o qualsevol altra substància destinada a ser incorporada als aliments o els pinsos o amb probabilitat de ser-ho.
3. Establir les mesures necessàries perquè els titulars administratius de les empreses que duen a terme activitats alimentàries i de les empreses de pinsos

posin en pràctica sistemes i procediments que els permetin d'identificar qualsevol persona física o jurídica a la qual han subministrat els seus productes. Aquesta informació ha de restar a disposició dels serveis oficials competents quan aquests o els seus representants ho sol·licitin.

4. Regular aquelles mesures específiques que en matèria d'informació i publicitat s'han de fer constar en l'etiquetatge dels aliments o els pinsos a fi de facilitar la identificació i el seguiment de la seva traçabilitat.

### **Capítol quart. Controls**

#### **Secció primera. Controls oficials**

#### **Article 23. Intercanvis, importacions i exportacions d'animals vius, de productes germinals i de residus**

1. Només poden fer-se intercanvis, importacions i exportacions d'animals vius, de productes germinals, així com de residus en les condicions que s'estableixin reglamentàriament.

2. El Govern, tenint en compte les recomanacions internacionals en la matèria i, en particular, les decisions en la matèria procedents del Protocol, ha d'adoptar els sistemes de control veterinari i/o sanitari aplicables als animals vius, els productes germinals i els residus que es defineixen en:

a) Controls a l'origen:

- L'organització i la naturalesa dels controls que el servei veterinari de salut i protecció animal del ministeri encarregat de l'agricultura i/o el servei veterinari de fauna silvestre del ministeri encarregat de la gestió de la fauna han d'efectuar a les explotacions, els certàmens o les fires autoritzats, als centres de concentració i, en general, a qualsevol lloc on es detenen animals.

- Les mesures necessàries per assegurar-se que els tenidors d'animals vius, de productes germinals i de residus respecten les exigències sanitàries objecte de la present Llei, en totes les fases de producció, de comercialització i de transport.

- La comunicació a l'estat membre de destinació de les informacions necessàries mitjançant sistemes informatitzats determinats per les instàncies internacionals.

- Les mesures apropiades de control i protecció quan se sospita o es constata que no s'han respectat les exigències sanitàries en la matèria.

b) Controls a destinació:

- Les mesures de control veterinari establertes per sondeig i de naturalesa no discriminatòria que poden efectuar-se durant el transport i/o en els llocs o centres de destinació.



- Les responsabilitats i els deures dels comerciants, dels explotadors d'escorxadors i dels altres destinataris pel que fa al seu registre previ, l'avís amb antelació de l'arribada dels animals, de productes germinals i de residus al Servei veterinari de salut i protecció animal del ministeri encarregat de l'agricultura o al Servei veterinari de fauna silvestre del ministeri encarregat de la gestió de la fauna, o quan es tracta d'animals destinats al sacrifici amb vista a obtenir productes destinats al consum humà, al Servei de seguretat alimentària del ministeri encarregat de la salut pública, així com la conservació dels certificats sanitaris o altres documents amb l'objectiu de presentar-los, quan siguin demanats, al servei oficial competent.

- Les obligacions referents a una eventual quarantena dels animals vius o dels productes germinals, així com al lloc on dur-la a terme.

3. Les persones físiques o jurídiques, públiques o privades, que tenen la titularitat dels establiments o els centres en els quals es detenen o posseeixen els animals vius, els productes germinals, els residus, i els aliments per a animals sotmesos als controls mencionats en el punt anterior, han de satisfer les taxes corresponents.

#### **Article 24. Intercanvis, importacions i exportacions d'aliments**

1. Només poden fer-se intercanvis, importacions i exportacions d'aliments en les condicions que s'estableixin reglamentàriament.

2. El Govern, tenint en compte les recomanacions internacionals en la matèria i, en particular, les decisions en la matèria procedents del Protocol, ha d'adoptar els sistemes de control veterinari i/o sanitari aplicables als aliments que es defineixen en:

##### *a) Controls a l'origen:*

- L'organització i la naturalesa dels controls que el servei de seguretat alimentària del ministeri encarregat de la salut pública ha d'efectuar en els establiments que duen a terme activitats alimentàries dins el territori nacional.

- Les mesures de control necessàries per assegurar-se que els operadors vetllen pel bon respecte de les exigències sanitàries en tots els estadis de la producció, de l'emmagatzematge, de la distribució i del transport dels productes.

- Les mesures apropiades de control i protecció en el moment en què se sospita o es constata que les exigències sanitàries en la matèria no s'han respectat.

##### *b) Controls a destinació:*

- Les mesures de control sanitari establertes per sondeig i de naturalesa no discriminatòria,

organitzades durant el transport de les mercaderies i/o en els centres o els establiments de destinació.

- Les responsabilitats i els deures dels operadors i dels altres destinataris pel que fa al seu registre, així com la conservació dels certificats sanitaris i altres documents d'acompanyament amb l'objectiu de poder-los presentar, quan escaigui, al servei oficial competent.

3. Les persones físiques o jurídiques, públiques o privades, que tenen la titularitat dels establiments en els quals es detenen o posseeixen aliments sotmesos als controls mencionats en el punt anterior, han de satisfer les taxes corresponents.

#### **Article 25. Altres condicions referides a les importacions**

1. Les importacions d'aliments, d'animals vius, de productes germinals i de residus, a més de l'establert en els articles anteriors, han de procedir d'un país o territori que figuri en la llista de països tercers degudament autoritzats a exportar aliments, animals vius, productes germinals i residus cap al Principat d'Andorra i/o cap als estats membres per mitjà d'un centre o d'un establiment que figuri en les llistes corresponents de centres autoritzats a aquest efecte.

2. A aquest efecte, els serveis oficials, tenint en compte les decisions del Protocol, proposen regularment la publicació de:

*a)* La llista positiva de països tercers o de parts de països tercers i, eventualment, la llista dels centres o organismes autoritzats a exportar aliments, animals vius, productes germinals i residus cap al territori del Principat d'Andorra i/o cap als estats membres.

*b)* La llista dels punts d'inspecció fronterera (PIF) habilitats per les instàncies europees per efectuar els controls sanitaris i/o veterinaris corresponents a la importació.

*c)* Quan escaigui, els models de certificats i/o altres documents oficials d'acompanyament dels aliments, dels animals vius, dels productes germinals i dels residus, que han de ser requerits pels operadors nacionals als seus proveïdors.

#### **Article 26. Altres condicions referides a les exportacions**

1. Per poder exportar aliments, animals vius, productes germinals i residus, els establiments i, en general, els interessats a efectuar aquestes operacions han de complir la corresponent normativa general del Principat en matèria d'autoritzacions, de registre, així com la normativa vigent aplicable en cada cas; i

2. A més, cal respectar les condicions específiques requerides pel país al qual es destinen els aliments, els animals vius, els productes germinals i els residus.

### **Article 27. De les facultats de control**

A l'efecte de controls veterinaris i/o sanitaris, es faculta els serveis oficials, eventualment, si és necessari, en col·laboració amb altres serveis administratius, a:

1. Inspeccionar locals, despatxos, laboratoris, instal·lacions, mitjans de transport, equipaments i materials, productes de neteja o de manteniment, procediments utilitzats per a la producció o el tractament de productes, així com el marcatge i l'etiquetatge i la presentació d'aquests productes.
2. Inspeccionar explotacions, centres o organismes i establiments on es detenen els aliments, els animals vius, els productes germinals, els residus, així com els mitjans emprats per al seu transport, amb l'objectiu de controlar que es respecta la normativa vigent.
3. Prendre mostres de:
  - a) Els aliments que es detenen amb l'objectiu de ser emmagatzemats, transportats, distribuïts i/o posats al mercat.
  - b) Els animals que es detenen amb l'objectiu de ser posats en circulació, alliberats en el medi natural, transportats i/o posats al mercat.
  - c) Els animals abatuts en aplicació d'un pla de caça o en operacions de regulació.
  - d) Els productes germinals i els residus que es detenen amb l'objectiu de ser emmagatzemats, transportats, distribuïts i/o posats al mercat.
4. Examinar qualsevol material documental o informàtic que es considera útil per als controls.

### **Secció segona. Obligacions d'autocontrol**

#### **Article 28. Dels establiments**

1. D'acord amb els principis de responsabilitat, de diligència deguda i de precaució, les persones responsables de qualsevol activitat alimentària estan obligades a fer, en el marc de la seva activitat, els autocontrols pertinents per verificar la conformitat dels aliments i dels establiments amb les normatives vigents.
2. Per establir la naturalesa i la periodicitat dels autocontrols, cal que identifiquin qualsevol aspecte de la seva activitat que sigui determinant per a la seguretat dels productes, i que vetllin perquè es defineixin, es posin en pràctica, es compleixin i s'actualitzin procediments de seguretat adequats en els processos i els tractaments als quals se sotmeten els productes en el seu establiment, basant-se en els principis del sistema d'anàlisi de perills i punts de control crític (APPCC), també conegut per *Hazard Analysis and Critical Control Point* (HACCP) i que bàsicament consisteixen en:

- a) La identificació en el temps i en l'espai dels riscos específics associats amb els processos i els tractaments als quals se sotmeten els productes en el seu establiment, avaluant la possibilitat que es produeixi aquest fet i identificant les mesures preventives per al seu control.
  - b) La determinació de les fases, els procediments i els punts operacionals que poden controlar-se per eliminar riscos o reduir al màxim la probabilitat que s'hi produeixin (punts crítics).
  - c) L'establiment del límit crític (per a un paràmetre donat en un punt en concret i en un aliment en concret), que no s'ha de sobrepassar, per assegurar que el punt crític està sota control.
  - d) L'establiment d'un sistema de vigilància per assegurar el control dels punts crítics mitjançant el programa adequat.
  - e) L'establiment de les mesures correctores adequades que hauran d'adoptar-se quan un punt crític no estigui sota control (s'hagi sobrepassat el límit crític).
  - f) L'establiment de procediments de verificació per comprovar que el sistema d'autocontrol funciona correctament.
  - g) L'establiment del sistema de documentació de tots els procediments i els registres apropiats a aquests principis i a la seva aplicació.
3. Aquests controls s'han d'adaptar a la naturalesa dels productes i a les activitats dutes a terme per l'empresa.
  4. El pla d'autocontrol elaborat per l'establiment ha de ser sotmès a la consideració de l'autoritat competent o dels seus agents, de la manera que aquests ho sol·licitin.
  5. Els responsables dels establiments han de posar en coneixement dels serveis oficials la naturalesa, la periodicitat i el resultat de les verificacions realitzades.
  6. Si, d'acord amb els autocontrols efectuats, les persones titulars d'activitats alimentàries detectessin qualsevol inobservança de les condicions higienicosanitàries que pogués comprometre la seguretat, la salubritat o l'aptitud per al consum dels aliments, estan obligades a:
    - a) Retirar immediatament de la venda el/s producte/s afectat/s i mantenir-lo/s convenientment separat/s de la resta de productes aptes per al consum.
    - b) Retirar del mercat la totalitat dels productes obtinguts en condicions tecnològicament semblants que poden presentar els mateixos riscos.

c) Notificar d'immediat la incidència a l'autoritat sanitària competent i fer-ne una relació, la qual ha d'incloure la naturalesa del producte, el número de lot, la quantitat de producte, l'establiment de procedència, la destinació dels productes i una descripció de la inobservança detectada.

d) Revisar i corregir els processos i els tractaments dels productes que hagin pogut ser causa dels problemes detectats.

e) Revisar i corregir les incidències detectades en els locals, les instal·lacions i els elements que hagin pogut ser causa dels problemes detectats.

7. Tenint en compte la naturalesa i la mida de l'establiment, l'autoritat sanitària competent pot considerar suficient la utilització de guies nacionals de pràctiques correctes d'higiene. La utilització de les guies és de caràcter voluntari i pot substituir la determinació i el seguiment de punts crítics.

8. L'obligació de l'autocontrol no és aplicable a la producció primària, tot i que s'han d'utilitzar guies nacionals de pràctiques correctes que incloguin normes específiques pel control dels perills en la producció primària i operacions connexes.

#### **Article 29. De les empreses d'autocontrol**

1. Tota empresa privada de control en matèria de salut animal i de seguretat alimentària, incloses aquelles que únicament duen a terme activitats orientades a la prevenció, la detecció i el tractament de plagues, ha d'estar degudament autoritzada per a l'exercici de l'activitat.

2. Sense perjudici de les autoritzacions administratives necessàries, es requereix, a més, l'autorització prèvia del ministeri encarregat de l'agricultura, de la gestió de la fauna i de la salut pública, cadascun segons les seves competències, els quals les concedeixen si es compleix la reglamentació vigent per exercir les dites activitats.

3. La llista d'empreses autoritzades a dur a terme aquestes activitats s'ha de publicar periòdicament per a coneixement general.

#### **Secció tercera. Pla nacional de seguretat alimentària**

##### **Article 30. El pla nacional de seguretat alimentària**

1. El Pla nacional de seguretat alimentària és el marc de referència per a les accions públiques en aquesta matèria. Comprèn les línies directives i de desplegament de les activitats i els programes per a assolir les seves finalitats.

2. El procediment d'elaboració del Pla nacional de seguretat alimentària ha de garantir la intervenció

dels diferents departaments implicats i ha d'ésser aprovat pel Govern.

3. El Pla de seguretat ha d'incloure:

a) Els objectius i els nivells a assolir pel que fa al control sanitari dels aliments i els àmbits relacionats directament o indirectament amb la cadena alimentària: la salut animal, el benestar dels animals, la sanitat vegetal, els productes zoonosanitaris i fitosanitaris, la salut pública, la nutrició i la contaminació ambiental.

b) El conjunt dels serveis, els programes i les actuacions que s'han de desenvolupar.

c) Els mecanismes d'avaluació de l'aplicació i el seguiment del Pla.

#### **Secció quarta. Del deure de col·laboració i de les mesures de salvaguarda**

##### **Article 31. Del deure de col·laboració**

Les persones responsables de les explotacions, els establiments i, en general, dels centres o els organismes sotmesos als controls sanitaris i/o veterinaris establerts en la present Llei, així com el seu personal, han d'aportar la col·laboració necessària per al bon acompliment d'aquests controls.

##### **Article 32. Mesures de salvaguarda**

1. Les mesures adoptades en l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei i d'acord amb el principi de precaució s'han de prendre de manera transparent i han de ser proporcionals als resultats que es pretenen obtenir, prèvia determinació del risc. Les mesures restrictives de la lliure circulació de persones i mercaderies i de la llibertat d'empresa han de ser, en cada cas, les mínimes necessàries.

2. El Govern, tenint en compte la normativa internacional, ha d'adoptar disposicions més precises pel que fa referència bàsicament a les mesures que s'han de prendre quan, amb motiu d'un control d'aliments, d'animals vius, de productes germinals, de productes zoonosanitaris i de residus, efectuat a destinació o durant el transport, el Servei oficial competent detecta:

a) La presència d'agents responsables d'una de les malalties de declaració obligatòria citades a la normativa vigent, d'una zoonosi, d'una altra malaltia o de qualsevol altra causa susceptible de constituir un perill greu per a la salut humana i/o animal.

b) Que determinats aliments, animals vius, productes germinals i residus d'origen animal vénen de regions contaminades per una malaltia contagiosa.

c) Que determinats aliments, animals vius, productes germinals, productes zoonosanitaris i residus no

compleixen les exigències de la present Llei o determinades normatives preses per a la seva aplicació.

3. El Govern, tenint en compte la normativa internacional, ha d'adoptar les disposicions que estableixen les mesures que cal prendre quan, amb motiu d'un control efectuat en el territori del Principat d'Andorra, el servei oficial competent constata:

a) La presència d'agents responsables d'una de les malalties citades a la normativa de la Unió Europea vigent a Andorra, una zoonosi, una malaltia o qualsevol altra causa susceptible de constituir un perill greu per a la salut humana i/o animal.

b) Que determinats aliments, animals vius, productes germinals i residus vénen d'una part del Principat d'Andorra contaminada per una malaltia contagiosa.

c) Que determinats aliments, animals vius, productes germinals, productes zoonosanitaris i residus no compleixen les exigències de la present Llei o determinades normatives preses per a la seva aplicació.

4. Per als casos esmentats en els paràgrafs anteriors, els caps dels serveis oficials de salut i protecció animals, de fauna silvestre i de seguretat alimentària, cadascun segons el que els correspon, poden ordenar immediatament mesures d'urgència i establir directament els contactes necessaris amb les persones, les organitzacions o les administracions del Principat d'Andorra, així com amb les institucions internacionals i les administracions dels estats membres afectades per aquestes mesures. El ministre responsable de l'agricultura, el ministre responsable de la gestió de la fauna i el ministre responsable de la salut pública, cadascun segons el que li concerneix, confirma, invalida o modifica les mesures preses en el marc d'aquest article.

#### **Article 33. De les despeses dels controls i les mesures de salvaguarda**

Les despeses derivades dels controls, inclosos els costos derivats de les anàlisis i les mesures de salvaguarda, han de ser satisfetes solidàriament per l'expedidor i el seu mandatari o, si escau, pel tenidor de les mercaderies.

### **Capítol cinquè. Certificacions**

#### **Article 34. Lliurament i expedició de certificats veterinaris i/o sanitaris oficials**

1. El Govern, tenint en compte les decisions en la matèria procedents del Protocol, ha d'adoptar les mesures que autoritzen el lliurament de certificats i que fan referència a les inspeccions i els controls d'aliments, d'animals vius, de productes germinals,

dels productes per a l'alimentació animal, dels productes zoonosanitaris i dels residus i, en concret:

a) Les condicions relatives a les persones autoritzades a lliurar les certificacions.

b) Les condicions relatives als certificats o els documents que s'han de lliurar.

c) Els controls que s'han d'establir i les mesures que s'han de prendre per evitar els fraus o les falsificacions.

2. Les persones físiques o jurídiques, públiques o privades, que tenen la titularitat dels establiments, els centres i les explotacions en els quals es detenen o posseeixen aliments, animals vius, productes germinals, productes per a l'alimentació animal, productes zoonosanitaris i residus, quan sol·liciten l'expedició d'una certificació oficial, han de satisfer les taxes corresponents.

### **Capítol sisè. Disposicions en l'àmbit de l'alimentació animal**

#### **Secció primera. Dels aliments per a animals**

#### **Article 35. De la circulació de matèries primeres per a aliments destinats als animals i la comercialització dels compostos per a animals**

1. La fabricació, la preparació, el transport, la sortida al mercat i l'ús de matèries primeres, aliments compostos, additius, productes alimentaris medicamentosos i productes zoonosanitaris s'han de realitzar en la forma i les condicions que s'estableixin.

2. Els reglaments han de determinar, com a mínim:

a) Les matèries primeres, els additius, els productes medicamentosos i altres substàncies que es poden utilitzar en la seva fabricació i/o preparació;

b) Les substàncies i els productes prohibits i indesitjables;

c) Les condicions de fabricació i/o preparació;

d) Les condicions de transport i sortida al mercat, i

e) Les condicions de prescripció veterinària i d'ús dels aliments medicamentosos.

#### **Article 36. Organització de la inspecció, dels controls i de les condicions d'autorització dels establiments del sector de l'alimentació animal**

El Govern ha d'adoptar les mesures necessàries per a l'organització de la inspecció i dels controls i les condicions d'autorització dels establiments en el sector de l'alimentació animal i, en particular:

1. L'organització de les inspeccions oficials pel Servei de salut i protecció animals en el sector de l'alimentació animal.

2. Les condicions i les modalitats aplicables a l'autorització i el registre de determinats establiments i intermediaris en el sector de l'alimentació animal.

3. Els controls a l'hora d'introduir aliments per a animals procedents de països tercers.

4. Els mètodes de presa de mostres i els mètodes d'anàlisi per al control oficial dels aliments per a animals.

5. Els procediments d'avaluació dels productes i els additius utilitzats en l'alimentació animal.

**Article 37. Utilització d'additius i de determinats productes i substàncies no desitjables en l'alimentació animal**

1. La utilització d'additius i de determinats productes, així com de substàncies i productes no desitjables en l'alimentació per a animals s'ha de fer en la forma que s'estableixi reglamentàriament.

2. Els reglaments han de determinar, com a mínim:

a) Les matèries primeres, els additius, els productes medicamentosos i altres substàncies que es poden utilitzar en la seva fabricació i/o preparació.

b) La utilització i la comercialització dels enzims, dels microorganismes i de les seves preparacions en l'alimentació dels animals.

c) Les substàncies i els productes no desitjables en l'alimentació per a animals.

**Article 38. Condicions de preparació, sortida al mercat i d'ús dels aliments medicamentosos per a animals**

1. La preparació, la sortida al mercat i la utilització d'aliments medicamentosos per a animals s'ha de dur a terme en la forma que s'estableix reglamentàriament.

2. Els reglaments han de determinar, com a mínim:

a) Les condicions de preparació dels aliments medicamentosos per a animals.

b) Les condicions de sortida al mercat dels aliments medicamentosos per a animals.

c) Les condicions de prescripció veterinària i la utilització dels aliments medicamentosos per a animals.

**Secció segona. De les substàncies prohibides durant la cria i l'engreix**

**Article 39. Prohibició de la utilització de determinades substàncies**

El Govern, tenint en compte les decisions en la matèria procedents del Protocol, estableix les substàncies i les mesures referents a la prohibició de

la tinença i la utilització de determinades substàncies durant la cria i l'engreix dels animals.

**Article 40. De la vigilància i el control de determinades substàncies**

1. A l'efecte de vigilar determinades substàncies i els seus residus en els animals vius i en els productes d'origen animal, el Govern adopta les disposicions corresponents i, entre d'altres, les referides a:

a) Els plans de vigilància per a la investigació dels residus o les substàncies.

b) L'aplicació d'un autocontrol i d'una corresponsabilitat dels operadors.

c) L'aplicació dels controls oficials.

d) Les mesures de control i protecció que cal prendre en cas que es detecti una infracció.

e) La llista de les substàncies que tenen un efecte anabolitzant i les substàncies no autoritzades.

f) La llista dels medicaments veterinaris i dels contaminants que són objecte de mesures de vigilància.

2. Les activitats de sacrifici i obtenció de carnis i subproductes carnis destinats al consum humà, així com les de fabricació o elaboració, de transformació, condicionament, transport, distribució i, en general, la comercialització a l'engròs de carnis i/o productes carnis destinats al consum humà resten sotmeses a les actuacions d'inspecció i control sanitari i/o veterinari oficial de substàncies i residus en animals vius i en productes d'origen animal.

3. Les persones físiques o jurídiques titulars dels establiments on s'efectuen aquestes activitats resten subjectes al pagament de la taxa respectiva per dur a terme aquestes inspeccions i controls oficials.

**Capítol setè. Disposicions aplicables als residus**

**Article 41. Residus**

1. La utilització, el tractament i les mesures de prevenció aplicables als residus derivats de les activitats regulades per la present Llei han de ser establerts pel Govern, tenint en compte la normativa internacional.

2. La gestió dels residus, la seva recollida, transport, tractament i eliminació, incloent-hi les operacions d'importació o exportació, s'han de dur a terme seguint els procediments establerts per la normativa vigent en la matèria. A aquest efecte, el ministeri encarregat del medi ambient és l'òrgan competent que regula i estableix les disposicions i els mètodes que es poden considerar més adients o apropiats per a cada tipologia de residus.

## Capítol vuitè. Disposicions aplicables en l'àmbit dels animals de pura raça

### Article 42. Identificació i registre dels animals de pura raça

1. A més de les obligacions d'identificació i registre establertes en l'article 6, els animals de pura raça s'han d'inscriure al registre genealògic i/o zootècnic corresponent.

2. A aquest efecte, es creen els registres genealògics i/o zootècnics oficials, que s'instrumenten per mitjà del reglament de funcionament corresponent, els quals han d'establir, com a mínim:

- a) Els sistemes i/o mecanismes d'identificació.
- b) Els documents acreditatius d'identificació.
- c) Les obligacions de notificació i inscripció dels propietaris dels animals.
- d) Els sistemes de registre i notificació dels moviments dels animals, incloent-hi, si escau, el tractament informatitzat de les dades registrals.
- e) Els drets d'accés, rectificació, cancel·lació, oposició i consulta de les dades que contenen.

## Capítol novè. Protecció dels animals

### Article 43. Disposicions particulars del benestar i protecció dels animals de renda

Sense perjudici de les disposicions vigents en matèria de protecció dels animals, també s'han de complir les disposicions que s'estableixin reglamentàriament en matèria de:

1. Protecció dels animals durant el transport.
2. Protecció dels animals durant la cria i l'engreix i, en particular, la dels vedells, els porcs i les gallines ponedores.
3. Protecció dels animals en el moment del sacrifici.
4. Protecció dels animals de laboratori.

## Títol III. Les activitats d'inspecció i control

### Capítol primer. Exercici de l'activitat d'inspecció i control veterinari i/o sanitari

#### Article 44. Disposicions generals

Sense perjudici de les lleis i les normatives vigents al Principat d'Andorra pel que fa a l'exercici professional i amb independència de la capacitació del titular administratiu del centre o l'establiment, l'activitat del control veterinari i/o sanitari només pot ser exercida per aquells professionals degudament capacitats i autoritzats.

L'activitat d'inspecció i control veterinari i/o sanitari, en el marc del servei públic, ha de ser exercida per professionals degudament capacitats, els quals duen a terme aquestes funcions dins els òrgans competents respectius de l'Administració general, sense perjudici que certes activitats poden ser delegades a professionals o empreses privades.

#### Article 45. Obligacions dels professionals veterinaris i d'altres que exerceixen i duen a terme accions d'inspecció i control en l'àmbit privat

1. En el marc de la seva activitat, els professionals particulars han de:

- a) Notificar immediatament al Servei oficial competent qualsevol sospita d'aparició de malalties contagioses greus, així com qualsevol fet important del qual pugui ser coneixedor en l'exercici de la seva activitat professional en matèria de salut i protecció dels animals o de seguretat alimentària.
- b) Registrar de manera adequada els actes de prevenció i les intervencions mèdiques dispensades, així com la utilització o la prescripció de medicaments, i posar aquests registres a disposició del servei veterinari competent.
- c) Prestar els seus serveis en cas que sigui necessari intervenir d'urgència per a la protecció de la salut pública i/o animal, sempre que aquesta intervenció no li comporti cap risc per a la salut o la vida.

2. En el marc de la seva activitat, els professionals particulars poden:

- a) En cas d'urgència, fer cas omís de la manca del consentiment o l'autorització del tenidor dels animals i/o dels productes quan la situació exigeix prendre les mesures necessàries per prevenir i combatre una malaltia contagiosa perillosa o evitar-ne la propagació, en benefici de la salut pública i/o animal.
- b) Posseir medicaments, reactius i qualsevol altre producte, sempre que estiguin relacionats amb la seva activitat professional.

#### Article 46. Altres professionals

Qualsevol persona que en l'exercici de la seva activitat professional relacionada amb la salut pública o animal té coneixement d'una de les malalties referides en la present Llei està subjecta a les mateixes obligacions de notificació.

#### Article 47. Exercici de l'activitat de control veterinari i/o sanitari en l'àmbit de l'administració pública

1. Els caps dels serveis oficials, així com els veterinaris oficials, els tècnics oficials i els seus

auxiliars, que exerceixen la seva activitat dins l'àmbit de l'administració, han de:

a) Comprometre's, sense perjudici de les disposicions en la matèria que regeixen les obligacions dels funcionaris preses en el marc de la normativa vigent sobre la Funció pública, a no revelar cap procediment de fabricació ni mètode de treball, utilitzats de conformitat amb les disposicions legals establertes per la present Llei, protegits per una patent o qualsevol altre dret reservat de la propietat industrial o sotmès a una llicència d'utilització, dels quals ha de ser coneixedor durant l'exercici de la seva activitat professional.

b) Exercir la seva activitat professional en el si del servei oficial de conformitat amb la seva organització jeràrquica sota la responsabilitat del seu superior immediat.

c) Fer un informe dels resultats de les seves inspeccions, de les mesures preses i de les instruccions donades.

d) Notificar immediatament al seu cap o al seu superior jeràrquic tota sospita d'aparició de malalties contagioses greus, així com qualsevol fet important del qual pugui ser coneixedor en l'exercici de la seva activitat professional en matèria de salut i protecció animal o de salut pública;

2. Estan habilitats, en l'exercici de les seves funcions, a:

a) Entrar tant de dia com de nit en els llocs on es detenen o es transporten aliments, animals vius, productes germinals, productes per a l'alimentació animal, productes zoonosanitaris i residus per tal de ser trets o posats al mercat.

b) Demanar en l'exercici de les seves funcions, tots els documents, totes les dades escrites o informàtiques i totes les informacions escrites o orals necessàries i a establir una documentació fotogràfica pel que fa a l'objecte de la seva inspecció o control.

c) Emprendre, dins les seves competències, mesures preventives i tractaments i, amb aquest objectiu, estar en possessió de medicaments, reactius i qualsevol altre material necessari en el marc de la seva activitat professional.

d) Prendre mesures d'urgència, si és necessari, per ells mateixos o segons les ordres que els han estat prescrites, eventualment sense el consentiment del tenidor, el propietari o el responsable dels aliments, dels animals vius, dels productes germinals, dels productes per a l'alimentació animal, dels productes zoonosanitaris i dels residus, relatives bàsicament a la protecció de la salut o la protecció del benestar dels animals, per prevenir i combatre una malaltia contagiosa o evitar-ne la propagació en interès de la salut pública i la salut animal en general.

e) Efectuar, segons l'establert en els articles 52 i 53 de la present Llei, intervencions, immobilitzacions, comisos i proposar el cessament temporal o definitiu d'activitats, així com la destrucció de les mercaderies.

#### **Article 48. Disposicions en el marc del manteniment de l'ordre públic**

1. Els caps dels serveis oficials o, en la seva absència, el seu superior immediat, poden sol·licitar en aquelles actuacions en què així es determini, la col·laboració del servei de policia, el servei de duana, el cos de banders i els serveis de circulació dels comuns i, en general, els altres serveis administratius competents, els quals han d'aportar la seva assistència a les restriccions que s'imposin a la lliure circulació o moviment d'aliments, d'animals vius, de productes germinals, de productes per a l'alimentació animal, de productes zoonosanitaris i de residus i a les prohibicions de desplaçament d'animals i de persones en zones contaminades, i en les diverses mesures que es prenguin en aplicació d'aquesta Llei.

2. En cas de gran epizootia humana i/o animal, la policia i altres serveis administratius competents en matèria de protecció civil han d'ajudar a prevenir i eradicar la malaltia, de conformitat amb les decisions preses d'acord amb la present Llei.

3. Quan, durant l'exercici de les seves funcions, una o diverses persones oposen una resistència física als agents de l'autoritat o els impedeixi efectuar la seva tasca, o quan aquesta resistència o impediment siguin previsibles, poden ser assistits pel servei de policia.

#### **Capítol segon. Organització del servei públic**

##### **Secció primera. Del Govern i dels ministres responsables de la salut pública, de l'Agricultura i de la gestió de la fauna**

#### **Article 49. Del Govern, dels ministres i de les autoritats competents.**

1. Del Govern i dels ministres

El Govern, a proposta o per mitjà dels ministres:

a) Estableix les orientacions i els objectius en matèria de salut pública, de salut i protecció dels animals domèstics i de salut i protecció de la fauna silvestre, de conformitat amb les disposicions de la present Llei, i en controla els resultats.

b) Controla l'execució de les activitats de servei públic en matèria de salut pública, de salut i protecció dels animals domèstics i de salut de la fauna silvestre.

c) Autoritza els caps dels serveis oficials a participar i a representar el Principat d'Andorra en els organismes internacionals.

d) Atorga i revoca les autoritzacions i inscripcions administratives regulades per la present Llei.

e) Adopta, confirma i suprimeix les mesures d'urgència i, si s'escau, en fa la deguda publicitat i en dóna coneixement.

f) Adopta les mesures relatives a restriccions o prohibicions de circulació i/o sortida al mercat de les mercaderies regulades per la present Llei i, si s'escau, en fa la deguda publicitat i en dóna coneixement.

g) Aprova el Pla nacional de seguretat alimentària

## 2. De les autoritats competents

Tenen la consideració d'autoritat competent els ministres dels ministeris encarregats de la salut pública, de l'agricultura i de la gestió de la fauna, d'acord amb les respectives competències que tinguin assignades.

Els ministres dels diferents ministeris poden delegar les seves funcions.

## Secció segona. Dels serveis oficials

### Article 50. De les prestacions de l'Administració

1. Es crea el Servei veterinari de salut i protecció animals, que queda adscrit al ministeri encarregat de l'agricultura i està habilitat per exercir en l'àmbit de les activitats professionals de servei públic relatives al control veterinari i/o sanitari dels animals, dels productes germinals, els productes per a l'alimentació animal, els productes zoonosanitaris, dels residus animals d'espècies domèstiques. Aquest Servei queda facultat per a l'exercici de la prestació dels serveis d'assistència clínica i, en general, de totes les prestacions d'assistència veterinària del bestiar declarat d'interès general.

2. Es crea el Servei veterinari de fauna silvestre, que queda adscrit al ministeri encarregat de la gestió de la fauna i està habilitat per exercir en l'àmbit de les activitats professionals de servei públic relatives al control veterinari i/o sanitari dels animals, dels productes germinals, dels productes per a l'alimentació animal, dels productes zoonosanitaris i dels residus animals d'espècies silvestres i no autòctones.

3. Es crea el Servei de seguretat alimentària, que queda adscrit al ministeri encarregat de la salut pública i està habilitat per exercir en l'àmbit de la protecció i la promoció de la salut les activitats professionals de servei públic relatives a la seguretat alimentària i, en particular, aquelles que es refereixen al control, la inspecció i la vigilància sanitària dels aliments i dels establiments, els centres

i, en general, de totes les instal·lacions on es manipulen aliments, així com dels residus que aquestes activitats poden generar.

Aquests serveis s'emmarquen dins les corresponents estructures administratives dels ministeris competents i exerceixen la seva autoritat en tot el territori del Principat d'Andorra, inclosos els magatzems de duana, les zones franques o els magatzems francs, igual que a tots els establiments, centres i, en general, qualsevol lloc situat sota el control dels estaments públics d'acord amb les normes que dicti el Govern.

### Article 51. Els serveis oficials

El Govern, mitjançant els serveis oficials, controla el compliment de la normativa vigent de conformitat amb el que estableix la present llei.

Els serveis oficials, d'ofici o a instància de part, visiten i/o inspeccionen les empreses, els organismes, els centres o els establiments, n'examinen les instal·lacions, les mercaderies i la documentació i aixequen acta de la inspecció efectuada.

Si els serveis oficials constaten una infracció a la normativa vigent no tipificada o una infracció lleu que no ocasiona dany o perjudici directe a tercers, formulen un requeriment al titular o el responsable de l'empresa, l'organisme, el centre o l'establiment mitjançant l'acta d'advertència corresponent.

### Article 52. Els caps dels serveis oficials

Els caps dels serveis oficials, tenen la condició d'agent de l'autoritat i sense perjudici de les obligacions que els incumbeixen de conformitat amb els articles precedents, tenen com a funcions:

1. En general:

a) Representar el Principat d'Andorra davant els organismes internacionals.

b) Informar el superior jeràrquic del funcionament del servei al seu càrrec.

c) Proposar anualment el projecte de pressupost del servei.

d) sotmetre a consideració del superior jeràrquic i del ministre responsable les diferents propostes reglamentàries referents a les normatives d'aplicació que cal establir, de conformitat amb la present Llei.

e) Supervisar el conjunt del servei.

f) Dirigir els veterinaris, els tècnics i els auxiliars oficials i altre personal del servei.

g) Proposar les mesures d'urgència i/o salvaguarda que estima necessàries adoptar en cada cas.

2. En els casos d'urgència:



a) Requerir qualsevol veterinari que exerceix la seva activitat professional en el territori del Principat d'Andorra perquè dugui a terme qualsevol actuació.

b) Ordenar la restricció, la prohibició de la circulació o l'estada de persones en una zona determinada.

c) Requerir l'ajut de qualsevol funcionari o qualsevol persona, l'activitat professional dels quals es consideri útil tenint en compte les circumstàncies.

d) Requerir qualsevol servei o qualsevol equipament, la utilització del qual es consideri útil tenint en compte les circumstàncies.

3. Els caps dels serveis oficials poden, en casos d'absència o altra impossibilitat, delegar les seves funcions.

### Article 53. Els veterinaris i els tècnics oficials

Els veterinaris i els tècnics oficials, tenen la condició d'agent de l'autoritat i sense perjudici de les obligacions que els incumbeixen de conformitat amb els articles precedents, tenen com a funcions:

1. Dirigir els seus subordinats i altre personal adscrit als serveis oficials que eventualment es trobin sota la seva autoritat.

2. Efectuar en matèria de salut i protecció dels animals:

a) Els exàmens veterinaris i els tests en animals vius, productes germinals i residus, inclosa la presa de mostres o qualsevol altra mesura que estimin necessària per fer les anàlisis i les proves ulteriors.

b) Els controls relatius a la identificació, el registre i la protecció dels animals vius.

c) Els controls zootècnics.

d) Els controls, els exàmens i les inspeccions d'animals vius, de residus animals, d'aigua i de productes per a l'alimentació animal, incloses la presa de mostres o qualsevol altra mesura que estimin necessària per fer les anàlisis i les proves ulteriors.

3. Efectuar en matèria de salut de la fauna silvestre:

a) Els exàmens veterinaris i els tests en animals vius, productes germinals i residus, inclosa la presa de mostres o qualsevol altra mesura que estimin necessària per fer les anàlisis i les proves ulteriors.

b) Els controls relatius a la identificació, el registre i la protecció dels animals vius de la fauna silvestre mantinguda en captivitat o de la fauna no autòctona.

c) Els controls, els exàmens i les inspeccions d'animals vius, de residus animals, d'aigua i de productes per a l'alimentació animal, incloses la presa de mostres o qualsevol altra mesura que estimin necessària per fer les anàlisis i les proves ulteriors.

4. Efectuar en matèria de seguretat alimentària:

a) La inspecció sanitària dels establiments que duen a terme activitats alimentàries, així com dels aliments, inclosa la presa de mostres o qualsevol altra mesura que estimin necessària per fer les anàlisis i les proves ulteriors.

b) Els controls dels certificats i altres documents, inclosos els arxius informàtics, així com els exàmens i les proves físiques i organolèptiques dels aliments, inclosa la presa de mostres o qualsevol altra mesura que estimin necessària per fer les anàlisis i les proves ulteriors.

c) Als escorxadors, els controls relatius als certificats i altres documents d'acompanyament, la identificació dels animals vius, el seu estat de salut (inspecció *ante mortem* i *post mortem*) i els referits a la protecció del benestar dels animals durant el seu sacrifici, incloent-hi la presa de mostres o qualsevol altra mesura que s'estimi necessària per fer les anàlisis i proves ulteriors, així com el marcatge de salubritat de les carns, els menuts i altres productes obtinguts.

5. Ordenar restriccions o prohibicions de circulació o de sortida al mercat relatives a:

a) La lluita contra les malalties contagioses pel que fa als aliments, als animals vius, als productes germinals i als residus.

b) La identificació i el registre dels moviments d'animals.

c) El control de substàncies prohibides i de residus, pel que fa als productes d'origen animal, als animals vius, als residus i als productes per a l'alimentació animal.

d) El control del respecte de les condicions de protecció i benestar dels animals.

6. Acordar les intervencions, les immobilitzacions i els comisos, així com el sacrifici d'animals vius i proposar la destrucció de les mercaderies regulades per la present Llei, en el marc de:

a) La lluita contra les malalties contagioses.

b) El control de substàncies prohibides i de residus.

c) La protecció de la salut pública i la salut animal.

d) Els resultats de les inspeccions veterinàries i/o sanitàries practicades en els establiments que duen a terme activitats alimentàries.

7. Aixecar acta dels controls i altres activitats que es duguin a terme i donar-ne còpia a la persona interessada o, en la seva absència, a la persona que atén la inspecció. En l'acta ha de figurar:

a) El nom o la raó social de l'empresa, l'explotació o el centre inspeccionat. En el cas dels vehicles, cal anotar-ne la matrícula;

b) El nom i els cognoms del titular administratiu de l'empresa, l'explotació o el mitjà de transport o, en la

seva absència, el nom, els cognoms i el caràcter de la representació de la persona davant de la qual es fa la inspecció;

c) Descripció dels fets constatats i, en especial, dels que poden ser objecte d'un procediment sancionador eventual. Si escau, una relació dels fets presumiblement constitutius d'infracció a la reglamentació vigent, amb les seves referències documentals i/o amb remissió de totes les diligències practicades durant el transcurs de la inspecció;

d) Si escau, es fan constar en l'acta els terminis que es poden acordar per corregir totes aquelles constatacions que presumiblement poden constituir una infracció de la reglamentació vigent;

e) El lloc, la data i l'hora de la inspecció, així com la identificació del funcionari o els funcionaris que exerceixen les tasques inspectores i que subscriuen l'acta;

f) La signatura dels funcionaris inspectors i dels titular de l'empresa o l'explotació o, en la seva absència, la de la persona davant la qual es fa la inspecció. La negativa a signar l'acta per part del titular de l'empresa o l'explotació o per part de la persona davant la qual es fa no significa en cap cas que l'acta perdi el valor corresponent com a document oficial i probatori.

Les actes i les diligències practicades pel personal que exerceix les funcions de control i inspecció, formalitzades segons els requisits legals pertinents, tenen la consideració de document oficial amb valor probatori, sense perjudici de les proves que en defensa dels seus drets o interessos pugui aportar l'administrat.

Les actes i les diligències practicades pels funcionaris inspectors i els informes subsegüents s'han d'eleva a l'òrgan competent corresponent per iniciar les actuacions, les diligències o el procediment oportuns, incloent-hi, si escau, la incoació del procediment sancionador corresponent.

8. El personal que exerceix les funcions de control i inspecció està obligat a guardar el silenci i la confidencialitat deguts de tots aquells fets o dades de qualsevol tipus que hagin conegut en l'exercici de les seves funcions d'inspecció. La infracció d'aquest deure és sancionada de conformitat amb les disposicions vigents en matèria de l'exercici de la funció pública.

#### **Article 54. Els auxiliars oficials**

1. Els auxiliars oficials tenen la condició d'agent de l'autoritat i efectuen sota la responsabilitat dels veterinaris i/o els tècnics oficials aquelles funcions recollides als apartats 2, 3, 4 i 7 de l'article 52 que aquests els deleguin i assignin. A més, els auxiliars

oficials queden facultats per efectuar intervencions oficials, tal com es defineixen en l'article 2 de la present Llei.

2. Els auxiliars oficials resten obligats a guardar el silenci i la confidencialitat deguts de tots aquells fets o dades de qualsevol tipus que hagin conegut en l'exercici de les seves funcions d'inspecció. La infracció d'aquest deure és sancionada de conformitat amb les disposicions vigents en matèria de l'exercici de la funció pública.

### **Títol IV. Els laboratoris**

#### **Capítol primer. El Laboratori Nacional d'Anàlisi**

##### **Article 55. Laboratori Nacional d'Anàlisi**

1. Es crea el Laboratori Nacional d'Anàlisi (LNA), que és el servei de suport científic i tècnic de l'Administració central, en particular, per als àmbits referents a la vigilància i el control de la salut pública, la salut animal, la salut de la fauna silvestre, i en general, la salubritat del medi.

2. A efectes d'organització i funcionament administratiu, el Laboratori Nacional d'Anàlisi, queda adscrit al ministeri encarregat de la salut, el qual n'ha d'establir la seva estructura, organització i règim de funcionament.

3. En relació amb els àmbits regulats per la present Llei, el Laboratori Nacional d'Anàlisi ha de fer les determinacions analítiques, així com les recerques de residus, additius, productes o substàncies no desitjables de les mostres que li puguin confiar els serveis oficials i, en general, totes aquelles activitats o prestacions que són pròpies d'un laboratori i que poden ser sol·licitades per part dels serveis oficials.

4. El Laboratori Nacional d'Anàlisi també pot fer les determinacions analítiques, així com les recerques de residus, additius, productes o substàncies no desitjables, de les mostres que se li puguin confiar a instància privada o a instància d'altres administracions públiques o parapúbliques, previ pagament dels preus públics corresponents.

5. El Laboratori Nacional d'Anàlisi és el servei de l'Administració central que, per als àmbits regulats en la present Llei, actua com a perit de part en el cas d'un mostreig oficial per triplicat, i ha de fer les anàlisis i els informes tècnics corresponents, seguint els procediments que s'estableixin reglamentàriament.

**Article 56. Exigències i recursos del LNA**

Per tal d'exercir les funcions que li són atribuïdes, el Laboratori Nacional d'Anàlisi ha de:

1. Disposar de les instal·lacions i els recursos humans, tècnics i econòmics necessaris per efectuar les determinacions analítiques i les recerques de conformitat amb els mètodes establerts en les normatives vigents o, en absència d'aquestes, els reconeguts internacionalment, i ha d'estar acreditat per a aquestes activitats segons els procediments internacionals d'acreditació.

2. Establir col·laboracions amb les instàncies internacionals i, particularment, amb els laboratoris de referència reconeguts per les instàncies internacionals, amb la finalitat de:

- a) Formar i perfeccionar el seu equip.
- b) Participar en assaigs de intercalibratge periòdics.
- c) Proveir-se de reactius, sèrums i qualsevol altre producte o material d'anàlisi, l'ús del qual hagi de ser estandarditzat o de referència.

3. En aquells casos que per motius de capacitat tècnica o que per motius de volum de mostreig així s'aconselli, pot prendre les disposicions necessàries amb l'objectiu de derivar la realització de les proves i els tests necessaris a altres laboratoris nacionals o estrangers, sempre que aquests gaudeixin de les autoritzacions administratives corresponents, així com dels reconeixements i/o les acreditacions necessaris que provin la seva competència deguda en la matèria;

**Article 57. Laboratori de referència**

1. Mentre no es disposi altrament, el Laboratori Nacional d'Anàlisi actua de laboratori de referència respecte a la resta de laboratoris públics o privats establerts al Principat que duen a terme activitats relacionades amb els àmbits de la seguretat alimentària, la salut animal, la salut de la fauna silvestre i la salubritat del medi.

2. A aquest efecte, el Laboratori Nacional d'Anàlisi pot practicar inspeccions a les instal·lacions dels esmentats laboratoris i lliurar informes tècnics per a l'obtenció de les autoritzacions administratives necessàries per a l'obertura i el registre d'aquests.

**Capítol segon. Dels laboratoris d'anàlisi****Article 58. De les activitats d'anàlisi**

1. Els laboratoris d'anàlisi, siguin de titularitat pública o privada, que duen a terme prestacions de serveis d'anàlisi en relació amb les mercaderies i activitats regulades per la present Llei, han de gaudir de les autoritzacions administratives corresponents i

disposar de les instal·lacions i els recursos humans, tècnics i econòmics necessaris per efectuar les determinacions analítiques i les recerques de conformitat amb els mètodes establerts en les normatives vigents o, en absència d'aquestes, amb els reconeguts internacionalment.

2. A aquest efecte, es crea el Registre Nacional de Laboratoris del Principat d'Andorra, en el qual han d'estar registrats tots els laboratoris públics i privats que duguin a terme activitats d'anàlisi i controls amb significat sanitari en les diferents àrees o camps que comprèn l'abast de la present Llei i, en especial, els que fan referència a la protecció de la salut pública, la salut animal i la salubritat del medi.

3. El Govern ha d'adoptar les mesures necessàries per a l'aplicació del present article i, en concret:

a) Les disposicions d'autorització i registre dels laboratoris.

b) Les disposicions d'acreditació dels laboratoris, tenint en compte les normes internacionals i seguint la jerarquia següent:

- Normes internacionals (ISO)

- Normes europees (EN)

c) Les disposicions d'acreditació dels procediments de treball aplicats als laboratoris, tenint en compte les normes internacionals i seguint la jerarquia següent:

- Normes internacionals (ISO)

- Normes europees (EN)

- Normes espanyoles i franceses (UNE i AFNOR), amb el mateix nivell.

- Normes de compliment obligat per a altres països (FDA i altres).

d) Les disposicions de classificació dels laboratoris, tenint en compte els corresponents nivells de bioseguretat que emanen dels llistats establerts per les respectives instàncies internacionals.

**Títol V. Contribucions financeres****Capítol primer. Contribució financera de l'estat****Article 59. De les disposicions financeres en el marc de mesures d'urgència**

1. Les disposicions d'aquest article s'apliquen en cas d'aparició en el territori del Principat d'Andorra d'una de les malalties en la qual, d'acord amb la normativa vigent al Principat, les despeses de les mesures de lluita vagin íntegrament a càrrec de l'Estat.

2. Els propietaris dels animals sotmesos a l'eradicació en el territori del Principat d'Andorra obtenen de l'Estat una compensació financera si les mesures d'aïllament de l'explotació es prenen des del moment en què se sospita de la malaltia i si, després de la seva confirmació oficial, es respecten les disposicions següents:

- a) A petició del Servei veterinari de salut i de protecció animals, el sacrifici i la destrucció dels animals de les espècies sensibles que estan afectats o contaminats o que se sospita que poden estar afectats o contaminats.
- b) A petició del Servei veterinari de salut i protecció animals, la destrucció dels aliments per a animals i dels materials contaminats quan aquests últims no es poden desinfectar.
- c) A petició del Servei veterinari de salut i protecció animals, la neteja, la desinfecció i la desinsectació dels edificis, les instal·lacions i els equipaments de l'explotació.
- d) El respecte de les zones de protecció definides pel Servei veterinari de salut i protecció animals.
- e) El respecte de les mesures definides pel Servei veterinari de salut i protecció animals per evitar el risc de difusió de la malaltia.
- f) El respecte dels temps d'espera establerts pel Servei veterinari de salut i protecció animals per al repoblament de l'explotació després del sacrifici dels animals.

3. Sense perjudici de les mesures preses per al suport del mercat, la contribució financera de l'Estat, dividida, si és necessari, en diverses parts, ha de ser:

- a) Del 100 % dels costos suportats pels propietaris en compensació del sacrifici i la destrucció dels animals i, quan sigui necessari, dels seus productes, igual que per la neteja, la desinfecció i el control de plagues dels edificis, les instal·lacions i els equipaments de l'explotació i per la destrucció dels aliments per a animals i dels materials.
- b) El lliurament i l'administració gratuïts de la vacuna quan es decreti una campanya de vacunació.

4. Les disposicions dels punts 2 i 3 anteriors s'apliquen també quan una de les malalties esmentades al present article és objecte d'un programa nacional d'eradicació.

5. El Govern, tenint en compte la normativa internacional, pot decidir l'aplicació d'aquestes disposicions a determinades zoonosis.

6. El Govern, tenint en compte l'evolució de la situació sanitària, pot:

- a) Incloure-hi aquelles malalties emergents o exòtiques que siguin considerades de notificació obligatòria.
- b) Excloure'n aquelles malalties que, tenint en compte els progressos realitzats a escala internacional en la lluita contra aquestes, ja no siguin considerades de notificació obligatòria.

#### **Article 60. De les disposicions financeres per a determinades malalties en el marc d'un programa nacional d'eradicació**

1. En relació amb les malalties a què fa referència l'article 8, es pot decidir el finançament de programes nacionals, que han d'estar sota la responsabilitat del cap del Servei oficial de salut i protecció animals, per a la prevenció, l'eradicació i la lluita contra aquelles.

2. El Govern ha d'adoptar les mesures necessàries per a l'aplicació del present article, i en concret:

- a) Les malalties que formen part d'un programa nacional d'eradicació.
- b) Les condicions d'obtenció, per part dels propietaris d'animals, de la contribució de l'Estat per a l'eradicació d'aquestes malalties.
- c) La contribució de l'Estat i els diferents serveis oferts pel Servei veterinari de salut i protecció animals en el marc d'aquestes eradicacions.

#### **Capítol segon. Disposicions relatives al finançament de les inspeccions veterinàries i dels controls d'animals vius i de productes d'origen animal**

##### **Secció primera. Taxa pels serveis de registre animal**

#### **Article 61. Objecte i àmbit d'aplicació de la taxa**

De conformitat amb allò que estableix l'article 6 d'aquesta Llei, el qual regula l'obligació d'identificació i registre dels animals, s'estableix la taxa per la inscripció en els esmenats registres oficials d'animals.

#### **Article 62. Fet generador**

Constitueix el fet generador d'aquesta taxa la tramitació i el registre de la tinença d'animals.

#### **Article 63. Exempcions**

Estan exempts del pagament de la quota tributària d'aquesta taxa, sense perjudici de l'obligació de registre:

1. La tinença de gossos pigall (gossos guia) propietat de persones cegues.

2. La tinença de gossos destinats a tasques de salvament, recerca, detecció d'explosius i similars, propietat dels estaments públics andorrans.

3. Les declaracions de baixes, canvis de residència i canvis en el sistema o codi d'identificació del animals.

La prova que es gaudeix d'exempció correspon a l'administrat.

Resulta imprescindible la presentació, en el moment de la sol·licitud de registre de l'animal, de la documentació necessària a l'efecte d'acreditar les circumstàncies que en motiven l'aplicació.

#### **Article 64. Obligats tributaris**

Són obligats tributaris al pagament d'aquesta taxa tots els propietaris o els posseïdors d'animals que sol·liciten o resulten obligats a identificar-los i registrar-los de conformitat amb el que estableix l'article 6 de la present Llei.

#### **Article 65. Acreditació de la taxa**

La taxa s'acredita, i neix l'obligació de contribuir, quan es presenta la sol·licitud que inicia el procediment de registre de l'animal, que no es duu a terme o tramita fins que no se n'ha efectuat el pagament.

#### **Article 66. Quota tributària**

La quota tributària és la quantitat fixa, per cada registre que s'efectua, de 7,66 €.

### **Secció segona. Taxa pels serveis d'autorització sanitària**

#### **Article 67. Objecte i àmbit d'aplicació de la taxa**

De conformitat amb allò que estableixen els articles 14 i 16 d'aquesta Llei, pels quals es regula l'obligació de l'obtenció d'una autorització sanitària administrativa i la inscripció en el Registre Sanitari del Principat d'Andorra, s'estableix la present taxa, que grava la tramitació de l'esmentada autorització sanitària administrativa, així com la tramitació de la inscripció en el Registre Sanitari del Principat d'Andorra.

#### **Article 68. Fet generador**

1. Constitueix el fet generador d'aquesta taxa la prestació per part del ministeri encarregat de la salut pública dels serveis següents:

- a) Inspecció sanitària oficial.
- b) Estudis, informes i elaboració de propostes de resolució.
- c) Comprovació de dades.
- d) Tramitació administrativa.

2. Els serveis consignats en l'apartat 1 es presten per donar compliment als actes o les activitats següents:

a) L'autorització sanitària per al funcionament establiments i altres centres o instal·lacions, així com la revalidació periòdica de l'autorització i les seves ulteriors modificacions per trasllat de domicili comercial, modificació d'activitats, canvi de titular administratiu o canvi de nom comercial.

b) Les actuacions de control sanitari sobre els establiments i altres centres o instal·lacions durant el període de tramitació de l'autorització administrativa.

c) Les anotacions o qualsevol acte d'inscripció en el Registre Sanitari del Principat d'Andorra (RSPA) en l'àmbit de les activitats alimentàries.

d) L'expedició dels documents administratius corresponents a controls sanitaris, registres, anotacions i autoritzacions.

#### **Article 69. Obligats tributaris**

Són obligats tributaris d'aquesta taxa les persones físiques o jurídiques que sol·licitin la tramitació de l'expedient d'autorització sanitària administrativa o aquelles persones que resultin afectades o beneficiades personalment pel servei prestat o l'activitat realitzada que constitueixi el fet generador.

#### **Article 70. Acreditació de la taxa**

La taxa s'acredita, i neix l'obligació de contribuir, quan es presenta la sol·licitud que inicia l'actuació o l'expedient. La justificació de l'abonament de la taxa és un requisit necessari per a la tramitació de l'expedient.

#### **Article 71. Quota tributària**

1. L'import de la quota tributària pels serveis de tramitació d'actuacions administratives obligades per la normativa vigent és:

a) Per la tramitació d'autoritzacions sanitàries administratives, seguides o no d'inscripció o anotació al Registre Sanitari del Principat d'Andorra (RSPA):

- Si suposa una activitat de control sanitari, in situ, en el domicili de l'establiment o el servei: 184,71 €.

- Si no comporta l'activitat de control sanitari, in situ, en el domicili de l'establiment o el servei: 74,96 €.

b) Per la tramitació de renovacions o noves inscripcions o anotacions al Registre Sanitari del Principat d'Andorra (RSPA), sense l'existència prèvia d'un acte d'autorització:

- Si comporta una activitat de control, in situ, en el domicili de l'establiment o el servei: 131,89 €.

- Si no comporta l'activitat de control sanitari definida en el punt a) anterior: 78,42 €.

- Expedició de certificacions oficials d'arxius, anotacions i registres del RSPA: 20 € per cada certificat expedit.

2. Quan es duen a terme simultàniament dues o més actuacions administratives, soles o combinades entre elles, en interès d'un mateix sol·licitant, i el contingut de l'acte s'entén com unitari, es cobra la quota d'un sol acte, atenent el cost del servei més elevat, excepte en el cas del darrer paràgraf de l'apartat b) del punt 1 anterior, que es cobra per cada certificat emès.

**Secció tercera. Taxa pels serveis de control sanitari oficial a l'origen: escorxador, altres establiments d'elaboració i/o transformació de carns i productes d'origen animal**

**Article 72. Objecte i àmbit d'aplicació de la taxa**

D'acord amb allò que estableixen els articles 23, 24 i 40 d'aquesta Llei, la taxa grava les actuacions d'inspecció i control sanitaris i/o veterinaris d'animals i els seus productes, dutes a terme per tècnics facultatius de l'Administració pública, en les fases de producció següents:

1. Sacrifici d'animals.
2. Especejament de carns.
3. En general, el control sanitari de la producció i la transformació d'aliments d'origen animal destinats al consum humà.

**Article 73. Fet generador**

1. Constitueix el fet generador d'aquesta taxa la pràctica de les actuacions d'inspecció i controls sanitaris d'animals i les seves carns fresques destinades al consum humà i altres productes d'origen animal, efectuats pels serveis veterinaris oficials, tant en els locals o els establiments de dipòsit, sacrifici, especejament o emmagatzematge radicats en el territori del Principat d'Andorra com en els centres habilitats a aquest efecte.

2. A l'efecte de l'exacció de la taxa, les activitats d'inspecció i control sanitari que conformen el fet generador a què es refereix l'apartat 1 són les següents:

a) Les inspeccions i els controls sanitaris *ante mortem* i *post mortem* practicats a l'escorxador, per a l'obtenció de carns fresques de les espècies bovina, ovina, caprina, porcina, solípedes equins, conills, aus i caça menor de ploma i pell.

b) El control de l'aplicació de les marques de salubritat en els canals, els caps, les llengües, els cors, els pulmons i els fetges i altres vísceres i desfets

destinats al consum humà, així com el marcatge de les peces obtingudes en les sales d'especejament i tota instal·lació en la qual s'efectuen aquestes operacions.

c) En general, totes les inspeccions i els controls sanitaris duts a terme en els establiments on es duen a terme activitats o operacions de producció i transformació d'aliments d'origen animal destinats al consum humà, des del moment en què així s'estableixi, excepte les relatives a establiments de poca capacitat o que manipulen petites quantitats i duen a terme activitats de venda o presten serveis directament al consumidor final.

d) El control documental de les operacions realitzades en els establiments.

e) La presa de mostres, les anàlisis de laboratori i les diligències corresponents.

**Article 74. Obligats tributaris**

Són obligats tributaris de la taxa, a títol de contribuent, les persones físiques o jurídiques titulars dels establiments on es duen a terme les operacions descrites en l'article anterior.

**Article 75. Acreditació de la taxa**

1. La taxa s'acredita, i neix l'obligació de contribuir, en el moment en què s'inicien les activitats d'inspecció i control sanitari d'animals i els seus productes en els establiments o les instal·lacions en què aquestes es duen a terme, sense perjudici que es pugui exigir el pagament a la bestreta, segons es determini reglamentàriament.

2. En el supòsit que es portin a terme varis control oficials en un mateix establiment, el total de la taxa que cal percebre ha d'efectuar-se de forma acumulada en l'inici del procés, independentment del moment de l'acreditació de les quotes corresponents, sense perjudici del que estableix l'article 77 d'aquesta Llei.

**Article 76. Quota tributària**

1. La quota tributària s'exigeix per cada una de les operacions relatives a:

a) El sacrifici d'animals.

b) Les operacions d'especejament.

c) Altres operacions de producció i transformació d'aliments d'origen animal destinats al consum humà.

2. Si concorren en un mateix establiment les tres operacions corresponent a les lletres a), b) i c) de l'apartat 1, l'import total de la taxa que cal percebre comprèn el de les quotes de les tres fases acumulades en la forma establerta en l'article 77 d'aquesta Llei.

3. Les quotes exigibles a l'obligat tributari pel sacrifici d'animals, en les operacions de sacrifici realitzades en els escorxadors, es determinen d'acord amb el nombre d'animals sacrificats. Les quotes tributàries relatives a les activitats conjuntes d'inspecció *ante mortem*, inspecció *post mortem*, marcatge de canals, caps, llengües, pulmons, fetges i altres es fixen, per cada animal sacrificat en els establiments o les instal·lacions degudament autoritzats, són les que es determinen en el quadre següent:

a) Carn de boví:	
- Boví adult	5,00 € / animal
- Boví jove	2,00 € / animal
b) Solípede equí:	3,00 € / animal
c) Carn de porcí: animals d'un pes en canal	
- De menys de 25 kg / canal	0,50 € / animal
- Superior o igual a 25 kg / canal	1,00 € / animal
d) Carn d'oví i cabrum: animals d'un pes en canal	
- De menys de 12 kg / canal	0,15 € / animal
- Superior o igual a 12 kg / canal	0,25 € / animal
e) Carn d'aviram, conills i caça menor:	
- Aviram del gènere <i>Gallus</i> i pintades	0,005 € / animal
- Ànecs i oques	0,01 € / animal
- Gall d'indi	0,025 € / animal
- Conill de granja	0,005 € / animal

4. Les quotes exigibles a l'obligat tributari per les operacions d'especejament en les sales d'especejament de carns es determinen d'acord amb el tonatge de carn. Les quotes tributàries relatives a les activitats d'especejament en els establiments o les instal·lacions degudament autoritzats es fixen amb els imports que es determinen en el quadre següent:

Per tona de carn de:	
a) Boví, porcí, solípedes / equí, oví i cabrum	2,97 € / tona
b) Aviram i conills de granja	2,89 € / tona
c) Cacera silvestre i caça de cria de:	
- caça menor de ploma i de pèl	1,50 € / tona
- ratites (estruços, emús, nyandús)	3,00 € / tona
- porc senglar	2,00 € / tona
- altres remugants	2,00 € / tona

5. Les quotes exigibles a l'obligat tributari per les operacions de transformació de carn de cacera es determinen d'acord amb el nombre d'animals transformats. Les quotes tributàries relatives a les activitats de transformació en els establiments o les instal·lacions degudament autoritzats es fixen amb els imports que es determinen en el quadre següent:

a) Caça menor de ploma	0,005 € / animal
b) Caça menor de pèl	0,010 € / animal
c) Ratites	0,50 € / animal
d) Mamífers terrestres:	
- porc senglar	1,50 € / animal
- remugants	0,50 € / animal

6. Les quotes exigibles a l'obligat tributari per les operacions de producció de llet i productes lactis es determinen d'acord amb el nombre de tones produïdes. Les quotes tributàries relatives a les activitats de producció i transformació de llets en els establiments o les instal·lacions degudament autoritzats es fixa en 1 € per 30 tones i en 0,50 € per tona produïda o transformada posteriorment.

#### Article 77. Acumulació de quotes

Si en un mateix establiment es duen a terme varis control oficials a la vegada, es considera que aquests constitueixen una sola activitat i es percep una única taxa. En aquests casos, es cobra la quota d'un sol acte, atenent el cost del servei més elevat.

#### Secció quarta. Taxa pels serveis d'emissió de certificats oficials sanitaris i/o veterinaris

##### Article 78. Objecte i àmbit d'aplicació de la taxa

D'acord amb allò que estableix l'article 34 d'aquesta Llei, la taxa grava la tramitació administrativa i l'emissió de certificacions sanitàries oficials d'acompanyament d'aliments i animals que vagin destinats al mercat nacional i internacional.

##### Article 79. Fet generador

1. Constitueix el fet generador d'aquesta taxa la tramitació i l'emissió de certificacions sanitàries oficials destinades a garantir per part de l'Administració andorrana que els productes, els animals i, en general, qualsevol altra mercaderia regulada per la present Llei són conformes al que estableix la normativa sanitària vigent que els és d'aplicació.

2. A l'efecte de l'exacció de la taxa, les activitats d'inspecció i control sanitari i/o veterinari que conformen el fet generador a què fa referència l'apartat 1 són les següents:

- Les inspeccions i els controls sanitaris i veterinaris.
- El control documental de les operacions realitzades.
- L'emissió dels certificats sanitaris i/o veterinaris oficials.

**Article 80. Obligats tributaris**

Són obligats tributaris d'aquesta taxa les persones físiques o jurídiques titulars dels establiments que sol·liciten l'emissió dels certificats sanitaris oficials corresponents o que resulten afectades o beneficiades personalment pel servei prestat o l'activitat duta a terme que constitueix el fet generador.

**Article 81. Acreditació de la taxa**

La taxa s'acredita, i neix l'obligació de contribuir, en el moment de recollir la certificació sanitària original a les dependències de l'òrgan o el servei competent oficial, sense perjudici que l'Administració pugui exigir-ne el pagament a la bestreta, segons es determini en cada cas concret.

**Article 82. Quota tributària**

Per cada expedició del certificat sanitari i/o veterinari, així com d'una còpia d'aquest, o diligències en el certificat:

1. Per cada original amb inspecció o control físic: 18,04 €.
2. Per cada original sense inspecció o control físic: 6,70 €.
3. Per cada còpia: 2,75 €.

**Secció cinquena. Disposicions d'aplicació comuna****Article 83. Règim jurídic**

Les taxes establertes en aquest capítol es regeixen per aquesta Llei i per la resta de fonts normatives que per a les taxes estableix la Llei de bases de l'ordenament tributari, del 19 de desembre de 1996.

**Article 84. Pagament i gestió**

1. La gestió, recaptació i liquidació de les taxes, s'han de dur a terme seguint els procediments establerts reglamentàriament. A aquest efecte, el ministeri encarregats de les prestacions del corresponents serveis regulen i estableixen les disposicions i els mètodes que es consideren més adients i apropiats per a la gestió, recaptació i liquidació de les taxes establertes en la present Llei.

2. El pagament de les taxes es fa en efectiu, xec o taló de compte o dipòsit bancari, transferència bancària o qualsevol document mercantil equivalent, segons el que estableix l'article 37 de la Llei de bases de l'ordenament tributari, del 19 de desembre de 1996.

**Títol VI. Règim sancionador****Capítol primer. De les infraccions****Article 85. Règim sancionador**

## 1. Definició

Són infraccions les accions i omissions, voluntàries o imprudents, contràries a la normativa legal o reglamentària tipificades i sancionades de conformitat amb la present Llei.

## 2. Garanties

a) Ningú no pot ser sancionat per infraccions que en el moment de produir-se no constitueixen una infracció administrativa.

b) La norma sancionadora no és aplicable als supòsits que no s'hi comprenen expressament.

c) No pot sancionar-se més d'una vegada el mateix fet.

d) En cap cas no pot imposar-se una sanció que no estigui prevista per una llei anterior a la comissió de la infracció. No pot executar-se cap sanció si no és en virtut d'una resolució ferma dictada seguint el procediment legal per l'òrgan competent.

**Article 86. Infraccions lleus**

Són infraccions lleus:

1. La utilització de documentació sanitària defectuosa o incompleta en la tinença, el transport o el moviment d'animals en els casos en què la identificació és obligatòria, en un nombre inferior al 10 per cent de la partida.

2. No omplir adequadament la documentació sanitària exigida per a les importacions, les exportacions i els intercanvis d'aliments i, en general, per a qualsevol moviment i transport d'animals i productes, quan no estigui tipificat com a falta greu o molt greu.

3. La tinença de menys del 10 per cent d'animals, quan la identificació és obligatòria, en relació amb els animals que es posseeixen o en el cas d'animals de producció, en relació amb els pertanyents a l'explotació, la identificació dels quals està mancada d'algun dels elements establerts en la normativa específica.

4. La manca de comunicació a l'autoritat competent dels naixements, les entrades o les sortides dels animals de producció d'una explotació o, en general, de les dades i la informació d'interès en matèria de salut pública i/o sanitat animal, quan aquesta comunicació és exigida per la normativa aplicable, o el retard en la comunicació d'aquestes dades, si és el doble o més del termini establert en la normativa específica.



5. La comunicació de la sospita d'aparició d'una malaltia o la comunicació d'una malaltia, si ambdós casos es fan fora del termini establert en la normativa vigent, i no estan qualificats com a infracció greu o molt greu.

6. Les deficiències o omissions en els documents i els registres d'interès en matèria de salut pública i/o sanitat animal que obliguen a portar les disposicions vigents, sempre que dit incompliment no estigui tipificat com a falta greu o molt greu.

7. L'oposició i la manca de col·laboració amb l'actuació inspectora i de control de les administracions públiques, quan no n'impedeixi o en dificulti greument la realització.

8. Les deficiències o l'omissió de la informació que ha de figurar, d'acord amb la normativa aplicable, en l'etiquetatge dels aliments destinats al consum humà i/o animal, prebarreges, additius, matèries primeres i, en general, de totes les substàncies i/o els productes emprats per a l'alimentació humana o animal, que no puguin qualificar-se com a infracció greu o molt greu.

9. L'ús o la tinença, la producció, la fabricació, l'elaboració, la transformació, la manipulació, l'emmagatzematge, la conservació, el condicionament, la distribució, el transport i també la importació, l'exportació, l'intercanvi, la comercialització, la venda i/o la cessió d'aliments, pinsos, prebarreges, additius, matèries primeres i, en general, de qualsevol substància i/o producte emprat en l'alimentació humana i/o animal, en condicions no permeses per la normativa vigent, o l'ús dels quals ha estat expressament prohibit o restringit, sempre que no pugui qualificar-se com a falta greu o molt greu.

10. La importació, l'intercanvi o l'exportació, sense ànim de lucre, d'animals, aliments, productes per a l'alimentació animal o productes zoonosis diferents dels medicaments veterinaris, quan estiguin prohibits o limitats per raons de protecció de la salut pública i/o la salut animal, o l'incompliment dels requisits per a la seva introducció, incloent-hi el control sanitari o veterinari en frontera si és necessari, sempre que se n'hagi fet la publicitat oportuna quan la prohibició o la limitació sigui conjuntural.

11. L'exercici de qualsevol activitat sense complir els requisits legals o les condicions per a les quals ha estat atorgat o renovat, sempre que això no estigui tipificat com a falta greu o molt greu.

12. Les simples irregularitats o els mancaments en l'observació de les prescripcions contingudes en aquesta Llei o en les seves normes de desenvolupament, sense transcendència directa

sobre la salut pública o la salut animal, que no estiguin incloses com a infraccions greus o molt greus.

### **Article 87. Infraccions greus**

Són infraccions greus:

1. La utilització de documentació sanitària defectuosa o incompleta en la tinença, el transport o el moviment d'animals en els casos en què la identificació és obligatòria, en un nombre superior al 10 per cent de la partida.

2. L'absència de la documentació sanitària exigida per a les importacions, les exportacions i els intercanvis d'aliments i, en general, per a qualsevol moviment i transport d'animals i productes, així com la manca de correspondència d'aquella amb l'origen, la destinació, el tipus d'animals o els productes i l'àmbit territorial d'aplicació, quan no estigui tipificat com a falta molt greu.

3. La tinença, el transport o el moviment d'animals, la identificació dels quals és obligatòria d'acord amb la normativa aplicable i no pot ser establerta mitjançant cap dels elements d'identificació determinats en la normativa específica d'identificació.

4. L'inici o l'ampliació de qualsevol activitat regulada per la present Llei sense comptar amb la autorització administrativa prèvia i la inscripció en el registre corresponent, si escau.

5. La falta de comunicació de la mort de l'animal de producció, quan la dita comunicació sigui exigida per la normativa aplicable.

6. L'ocultació, la manca de comunicació o la comunicació excedint del doble el termini establert de malalties dels animals que siguin de declaració o notificació obligatòria, sempre que no tinguin un caràcter de virulència especial, gravetat extrema i difusió ràpida, ni es tracti de zoonosis.

7. La falsedat o la falsificació dels registres i els documents d'interès en matèria de salut pública i/o salut animal que obliguin a portar les disposicions vigents, sempre que el dit incompliment no estigui tipificat com a falta molt greu.

8. La manca dels llibres de registre que siguin preceptius.

9. L'oposició, l'obstrucció o la manca de col·laboració a l'actuació inspectora i de control de les administracions públiques, quan impedeixi o dificulti greument la seva realització, així com el subministrament als inspectors, sabent-ho, d'informació inexacta.

10. La falsedat en la informació que ha de figurar, d'acord amb la normativa aplicable, en l'etiquetatge

dels aliments destinats al consum humà i/o animal, prebarreges, additius, matèries primeres i, en general, de totes les substàncies i/o productes emprats per a l'alimentació humana o animal, que no pugui qualificar-se com a infracció molt greu.

11. L'ús o la tinença, la producció, la fabricació, l'elaboració, la transformació, la manipulació, l'emmagatzematge, la conservació, el condicionament, la distribució, el transport i també la importació, l'exportació, l'intercanvi, la comercialització, la venda i/o la cessió d'aliments, pinsos, prebarreges, additius, matèries primeres i, en general, de qualsevol substància i/o producte emprat en l'alimentació humana i/o animal, en condicions no permeses per la normativa vigent, o l'ús dels quals ha estat expressament prohibit o restringit quan el dit incompliment comporti un risc per la salut animal.

12. La importació, l'intercanvi o l'exportació, amb fins comercials, d'animals, aliments, productes per a l'alimentació animal o productes zoonosanitaris diferents dels medicaments veterinaris, quan estigui prohibit o limitat per raons de protecció de la salut pública i/o la salut animal, o l'incompliment dels requisits per a la seva introducció, incloent-hi el control sanitari o veterinari en frontera si és necessari, sempre que se n'hagi fet la publicitat oportuna quan la prohibició o limitació sigui conjuntural.

13. La venda o la posada en circulació, amb destinació diferent al consum humà, d'animals sospitosos o malalts diagnosticats de patir una malaltia que sigui de declaració o notificació obligatòria, o dels seus productes, derivats o subproductes, quan se n'hagi establert la prohibició expressa, sempre que no estigui tipificat com a falta molt greu.

14. L'incompliment o la transgressió de les mesures cautelars adoptades per l'Administració per a situacions específiques, amb la finalitat d'evitar la difusió de malalties o substàncies nocives, quan no estigui tipificat com a falta molt greu.

15. L'incompliment o la transgressió de les mesures sanitàries adoptades per l'Administració per a la prevenció, la lluita, el control o l'eradicació de malalties o substàncies nocives, o la resistència a la seva execució, quan no estigui tipificat com a falta molt greu.

16. El sacrifici d'animals sense l'autorització corresponent.

17. El subministrament als animals o l'addició als seus productes, de substàncies amb el fi de corregir defectes, mitjançant processos no autoritzats, per ocultar una malaltia o una alteració o per

emascarar els resultats dels mètodes de diagnòstic o detecció de residus.

18. L'addició o el subministrament als aliments de substàncies amb el fi de corregir defectes, mitjançant processos no autoritzats, per ocultar alteracions i contaminacions o per emascarar els resultats dels mètodes emprats per a la seva detecció.

19. L'abandó d'aliments, d'animals o dels seus cadàvers, de productes o matèries primeres que comportin un risc sanitari per a la salut animal o per al medi ambient.

20. La manca de desinfecció, desinsectació, desratització i totes les mesures sanitàries que s'estableixin reglamentàriament, d'establiments, centres, explotacions i qualsevol instal·lació o mitjà on es mantinguin aliments, animals vius i, en general, qualsevol producte o mercaderia regulada per la present Llei.

21. L'emissió indeguda per part dels veterinaris i els inspectors oficials, autoritzats o habilitats a aquest efecte, de documents oficials d'acompanyament per als aliments, per als animals i, en general, per a qualsevol producte o mercaderia regulada per la present Llei, quan se sospiti de l'existència d'una malaltia de declaració o notificació obligatòria, o quan s'hagi confirmat l'existència d'una malaltia de declaració o notificació obligatòria i els productes o animals es trobin localitzats en zones sotmeses a restriccions sanitàries de lliure circulació o moviment, sempre que no estigui qualificat com a falta molt greu.

22. L'incompliment de la normativa vigent i l'ús indegut de productes zoonosanitaris diferents dels medicaments veterinaris per les persones responsables de la seva aplicació, quan comporti un risc per a la salut animal i el medi.

23. La modificació no autoritzada per l'autoritat competent de les condicions tècniques o estructurals en base a les quals es va atorgar l'autorització.

24. Fer una producció per damunt dels límits que permeten les condicions tècniques o estructurals, quan comporti un risc per a la salut pública o animal.

25. Distribuir productes sense les marques sanitàries preceptives o amb marques sanitàries que no s'adeqüin a les condicions establertes. Utilitzar marques sanitàries o etiquetes d'altres establiments o productors.

26. Distribuir, emmagatzemar, utilitzar, servir, tenir a la venda o vendre productes passada la data de duració màxima o la data de caducitat indicada en les etiquetes, o manipular aquestes dades.

27. Aquelles que es produeixin per la manca del compliment dels controls i les precaucions

establertes en la present Llei i el seus reglaments d'aplicació.

28. L'incompliment per primera vegada dels requeriments específics formulats per l'autoritat competent o pels seus agents, sense perjudici de que aquests fets puguin ser constitutius d'infracció penal.

29. Les que malgrat ser qualificades de lleus per aquesta Llei, hagin posat en risc la salut de les persones, la salut dels animals o la salubritat del medi.

30. La reincidència en la comissió d'infraccions lleus, en el període d'un any.

### **Article 88. Infraccions molt greus**

Són infraccions molt greus:

1. Les infraccions greus establertes en els apartats 3, 5 i 7 de l'article anterior que puguin comportar un risc per a la salut de les persones.

2. L'ocultació, la manca de comunicació o la comunicació excedint del doble del termini establert, de malalties dels animals que siguin de declaració o notificació obligatòria, quan tinguin un caràcter de virulència especial, gravetat extrema i difusió ràpida o es tracti de zoonosis.

3. La fabricació no autoritzada, la falsificació, la manipulació o la utilització fraudulenta de les marques o els sistemes d'identificació dels animals o dels documents d'identificació que els emparen, o dels llibres de registre de les explotacions que estableixi la normativa específica que en reguli la identificació i el registre.

4. Les infraccions greus establertes pels apartats 10 i 11 de l'article anterior, quan el dit incompliment comporti un risc per a la salut pública.

5. El subministrament de documentació falsa, sabent-ho, a les autoritats competents o als seus agents.

6. Les infraccions greus establertes pels apartats 2 i 12 de l'article anterior, quan el dit incompliment comporti un risc per a la salut pública.

7. La posada al consum humà d'aliments quan se n'hagi establert la prohibició.

8. La venda o, simplement, la posada en circulació d'animals sospitosos o malalts diagnosticats de patir una epizootia de la qual es pugui derivar la introducció de la malaltia en altres explotacions o zones lliures a aquesta, llevat que se n'autoritzi expressament el trasllat a una indústria de transformació de cadàvers o a un centre de tractament i/o eliminació de residus.

9. Les infraccions greus establertes en els apartats 14 i 15 de l'article anterior, quan el dit incompliment comporti un risc per a la salut pública.

10. El sacrifici d'animals sospitosos o afectats per malalties infectocontagioses o parasitàries sense l'autorització corresponent, quan es destinin a consum humà.

11. Les infraccions greus establertes en els apartats 17 i 18 de l'article anterior, quan el dit incompliment comporti un risc per a la salut pública.

12. L'abandó d'aliments, d'animals o els seus cadàvers, de productes o matèries primeres que comportin un risc per a la salut pública i la seva tramesa o expedició a destinacions no autoritzades.

13. Les infraccions greus establertes en l'apartat 22 de l'article anterior, quan el dit incompliment comporti un risc per a la salut pública.

14. La realització de diagnòstics i/o anàlisis de malalties sotmeses a programes nacionals d'eradicació per part de laboratoris públics i/o privats que no estiguin degudament autoritzats i registrats per l'autoritat competent.

15. L'incompliment repetit dels requeriments específics formulats per l'autoritat competent o pels seus agents.

16. La represàlia, la coacció, l'amenaça o qualsevol altra classe de pressió feta a l'autoritat sanitària o els seus agents, sempre que no sigui qualificada com a una infracció de caràcter penal.

17. En general, les que malgrat ser qualificades greus per aquesta Llei, hagin produït danys a la salut de les persones, a la salut dels animals o a la salubritat del medi.

18. Les que, per raó dels elements determinats en el present capítol, mereixin la qualificació de molt greus o la qualificació com a faltes lleus o greus no sigui procedent.

19. La reincidència en la comissió d'infraccions greus en els darrers dos anys.

### **Article 89. Persones responsables**

Es consideren responsables de les infraccions tipificades en aquesta Llei les persones físiques o jurídiques que les cometin. A aquests efectes són responsables de les infraccions comeses els tenidors de les mercaderies i totes aquelles altres persones que hagin participat en la seva comissió.

Quan el compliment de les obligacions establertes en aquesta Llei correspon a diverses persones conjuntament, o si la infracció és imputable a diverses persones i no resulta possible determinar el grau de participació de cadascuna, en responen totes elles.

**Article 90. Prescripció**

1. Les infraccions lleus prescriuen en el termini d'un any a partir del dia en què cessa l'acció o omissió sancionable.
2. Les infraccions greus prescriuen en el termini de dos anys a partir del dia en què cessa l'acció o omissió sancionable.
3. Les infraccions molt greus prescriuen en el termini de tres anys a partir del dia en què cessa l'acció o omissió sancionable.

**Capítol segon. De les sancions****Article 91. Sancions**

1. Les infraccions tipificades en el capítol anterior són sancionables:

- b) Les infraccions lleus, amb una multa de 300 € fins a 1.500 €.
- c) Les infraccions greus, amb una multa de 1.501 € fins a 30.000 €.
- d) Les infraccions molt greus, amb una multa de 30.001 € fins a 90.000 €, i en el cas d'infraccions molt greus, l'autoritat competent pot acordar el cessament temporal o definitiu de l'empresa, el centre o l'establiment infractor.

2. Altrament, i com a sanció complementària, l'autoritat competent, en cas de risc per a la salut pública i/o animal, pot acordar el comís de les mercaderies i, si escau, la seva destrucció.

3. Regles per a la imposició de les sancions:

a) Concurs real:

Quan diverses accions o omissions comeses per una mateixa persona són objecte d'un mateix procediment sancionador, s'han de qualificar separatament. El màxim de sanció imposable no pot excedir la sanció corresponent a la infracció més greu augmentada en la meitat, ni la sanció global que resultaria de sancionar les infraccions separatament.

b) Concurs ideal:

L'apartat anterior no és d'aplicació quan una sola acció o omissió comporta la comissió de dues o més infraccions o quan una d'elles és un mitjà necessari per cometre'n una altra. En aquests casos, s'ha d'aplicar la sanció establerta per a la infracció més greu.

c) Individualització:

Les sancions han d'imposar-se, preferentment en grau mínim, si no concorren cap de les circumstàncies mencionades a continuació; en grau mig, si concorren una o dues de les circumstàncies, i en grau màxim, si concorren tres o més circumstàncies de les següents:

- Intencionalitat o negligència greu en la conducta infractora.

- Reiteració en la conducta infractora i, en general, l'incompliment de les advertències prèvies i dels requeriments dels serveis oficials.

- Menyspreu manifest pels drets reconeguts en aquesta Llei.

- Falta de col·laboració en la reparació de la situació fàctica alterada.

- La generalització de la infracció de manera que afecti una col·lectivitat.

- El perjudici causat i l'eventual benefici obtingut.

- El risc per a la salut pública o la salut animal, sempre que aquest element no s'hagi tingut en compte per qualificar la infracció.

- El dany causat a la salut pública o la salut animal, sempre que aquest element no s'hagi tingut en compte per qualificar la infracció.

Sense perjudici d'allò que estableix el paràgraf anterior, la sanció pot ser moderada o reduïda en el grau que correspongui en atenció a les circumstàncies següents:

- Haver notificat, l'infractor, el fet a les autoritats competents a fi d'evitar un mal major o aclarir els fets succeïts.

- Haver pres, l'infractor, les mesures correctives necessàries per evitar l'agreujament del risc o el dany.

**Article 92. Prescripció**

Les sancions per infraccions lleus, greus i molt greus prescriuen en el termini de tres anys a comptar de la data de notificació de la resolució sancionadora esdevinguda ferma.

**Capítol tercer. Control administratiu i procediment sancionador****Article 93. L'expedient sancionador**

L'expedient sancionador s'incoa d'acord amb el que disposen el Codi de l'Administració i la reglamentació vigent en matèria de procediment sancionador. També comporta, igualment, l'adopció d'aquelles mesures cautelars determinades en la present Llei.

Contra l'acte administratiu de qualsevol mesura cautelar que s'adopti, es pot fer recurs sense efectes suspensius, que es tramita en peça separada a l'expedient sancionador.

Les actes dels serveis oficials gaudeixen de la presumpció d'exactitud, llevat de prova en contra.

La resolució dictada en l'expedient sancionador es pot recórrer d'acord amb el que disposen el Codi de l'Administració i la reglamentació vigent en matèria de procediment sancionador.

Un cop les sancions previstes en l'article 91 d'aquesta Llei esdevenen fermes i definitives, els hi és d'aplicació allò que estableix l'article 58 i següents de la Llei de bases de l'ordenament tributari, del 19 de desembre de 1996, en relació amb el seu cobrament.

## Disposicions addicionals

### Primera

Queden en vigor els reglaments en matèria de salut animal i seguretat alimentària següents, en totes aquelles parts i en tot allò que no s'oposin a les prescripcions de la present Llei i fins que el Govern no els modifiqui o els substitueixi:

1. Reglament de les campanyes de sanejament ramader dins el territori del Principat d'Andorra, del 19 de novembre de 1992, publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el 25 de novembre de 1992, núm. 48 - any 4.

2. Reglament d'aplicació de la Decisió 2/1999 del Comitè Mixt CE-Andorra, pel qual es regulen els intercanvis, les importacions i les exportacions d'animals vius i productes d'origen animal destinats al consum humà, del 7 de juny del 2000, publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el 28 de juny del 2000, núm. 35 - any 12.

### Segona

1. La referència que fa l'article 40 del Reglament tecnicosanitari per al subministrament i el control de l'aigua destinada al consum humà, del 28 de juliol de 1999, publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el 4 d'agost de 1999, núm. 44 - any 11, a la Llei general de Sanitat de 20 de març de 1989 s'entén també feta a la present Llei en funció del cas examinat.

2. Les referència que fa l'article 23 del Reglament pel qual s'estableixen les regles per a la prevenció, el control i l'eradicació de certes encefalopaties espongiformes transmissibles, del 17 de juliol del 2002, publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el 24 de juliol del 2002, núm. 56 - any 14, a la Llei general de Sanitat de 20 de març de 1989 s'entén també feta a la present Llei en funció del cas examinat.

3. La referència que fa l'article 30 del Reglament pel qual s'estableixen les normes relatives als manipuladors d'aliments, del 6 de novembre del 2002, publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el 13 de novembre del 2002, núm. 86 - any 14, a la Llei

general de Sanitat de 20 de març de 1989 s'entén també feta a la present Llei en funció del cas examinat.

4. La referència que fa l'article 129 del Reglament pel qual es regulen les activitats alimentàries, del 12 de juliol del 2000, publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el 19 de juliol del 2000, núm. 38 - any 12, modificat pel Reglament del 30 d'abril del 2003, publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el 7 de maig del 2003, núm. 37 - any 15, a la Llei general de Sanitat de 20 de març de 1989 s'entén també feta a la present Llei en funció del cas examinat.

5. La referència que fa l'article 46 del Reglament pel qual s'estableixen les condicions tècniques i higienicosanitàries per a les activitats de fabricació, elaboració, distribució, comercialització i servei de plats preparats, del 27 d'abril del 2005, publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el 4 de maig del 2005, núm. 39 - any 17, a la Llei general de Sanitat de 20 de març de 1989 s'entén també feta a la present Llei en funció del cas examinat.

6. La referència que fa l'article 12 del Reglament sobre la detecció de triquines en les carns fresques de porcs domèstics engreixats i sacrificats per a l'autoconsum familiar i porcs senglars obtinguts en l'exercici de l'art de la caça, del 28 de setembre del 2005, publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el 5 d'octubre del 2005, núm. 80 - any 17, a la Llei general de Sanitat de 20 de març de 1989 s'entén també feta a la present Llei en funció del cas examinat.

### Tercera

La Llei del pressupost general pot actualitzar les quotes tributàries de les taxes fixades per la present Llei.

## Disposicions transitòries

### Primera

Les inscripcions que figuren actualment al Padral, al Registre d'Animals de Companyia i al Registre Sanitari del Principat d'Andorra tenen plena validesa, sense perjudici de fer d'ofici, si escau, les correccions oportunes per acomodar-se al que disposa la present Llei i les seves disposicions d'aplicació.

### Segona

Els litigis i els actes administratius iniciats abans de l'entrada en vigor de la present Llei i encara no decidits, s'han de resoldre aplicant la norma més favorable a l'administrat.

**Tercera**

Mentre no hi hagi establerta una entitat d'acreditació de laboratoris, s'accepten les existents autoritzades en el marc de la Unió Europea.

**Disposicions derogatòries****Primera**

Queda derogada la Llei per la qual es regulen els aliments i productes alimentaris refrigerats, congelats i ultracongelats, del 25 d'abril de 1984.

**Segona**

Queda derogat el títol sisè referent al Laboratori Central de Salut Pública de la Llei general de sanitat, del 20 de març de 1989, publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el 10 d'abril de 1989, núm. 6 - any 1.

**Tercera**

Queda derogat el Reglament d'estructura, organització i règim de funcionament del Laboratori Central de Salut Pública, del 2 de juny de 1993, publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el 16 de juny de 1993, núm. 31 - any 5.

**Quarta**

Queda derogat el Decret de creació del Servei Veterinari Oficial del Departament d'Agricultura, del 9 de maig de 1996, publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el 15 de maig de 1996, núm. 33 - any 8.

**Cinquena**

En general, queden derogades totes les disposicions anteriors de rang igual o inferior a la present Llei, en tot el que s'oposin, contradiguin o resultin incompatibles amb el que s'hi estableix.

**Disposició final**

La present Llei entrarà en vigor als quinze dies de la seva publicació al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Govern d'Andorra, 12 de març del 2008

**Edicte**

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 27 de juny del 2008, ha examinat els documents que li ha tramès el M. I. Sr. Cap de Govern en dates 28 de maig, 2, 10 i 26 de juny, sota el títol **Projecte de Llei d'autorització de la creació de la Universitat de les Valls** i, exercint les competències que li atribueix el Reglament del Consell General en els articles que es citaran, ha acordat:

1. D'acord amb l'article 18.1.d), admetre a tràmit aquest escrit, sota la qualificació de Projecte de Llei i procedir a la seva tramitació com a tal.

2. D'acord amb l'article 92.2, ordenar la seva publicació i obrir un període de quinze dies per a la presentació d'esmenes. Aquest termini finalitza el dia 19 de setembre del 2008, a les 17.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 27 de juny del 2008

Joan Gabriel i Estany  
Síndic General

**Projecte de Llei d'autorització de la creació de la Universitat de les Valls****Exposició de motius**

L'article 20.2 de la Constitució reconeix la llibertat d'ensenyament i atorga a les persones físiques i jurídiques la llibertat de crear centres docents, dins el respecte als principis constitucionals.

La societat Unigest S.21. SL, promotora de la Universitat de les Valls, és una entitat juridicoprivada constituïda l'any 2007 que va sol·licitar al ministeri encarregat de les universitats l'inici del procediment per crear una universitat privada dedicada als estudis odontològics.

Atès que el ministeri encarregat de les universitats ha verificat el compliment dels requisits que estableix la normativa vigent relatiu a la creació de les universitats privades;

Atès que la Llei d'universitats, del 30 de juliol de 1997, en l'article 20 estableix que l'autorització de creació d'una universitat privada es fa per llei;

Es disposa:

**Article 1. Creació**

1. S'autoritza la creació de la Universitat de les Valls, com a universitat privada, que s'ha de constituir adoptant la forma jurídica de fundació privada d'interès públic.

2. La Universitat de les Valls està sotmesa a l'ordenament jurídic andorrà i es regeix per la Llei d'universitats, del 30 de juliol de 1997, i per les normes que la desenvolupen, per les seves normes d'organització i funcionament i per la resta de normes de règim intern que aprovi la universitat en exercici de la seva autonomia, així com per la normativa vigent en matèria de fundacions.

3. D'acord amb el que estableixen els articles 2 i 3 de la Llei d'universitats, del 30 de juliol de 1997, les

normes d'organització i de funcionament de la universitat han de ser conformes als principis constitucionals i han de respectar plenament la llibertat de càtedra, que es manifesta en la llibertat de docència, d'investigació i d'estudi. La universitat s'ha d'organitzar de manera que quedi assegurada la vigència efectiva d'aquests principis i aquestes llibertats, mitjançant la participació adequada de la comunitat universitària.

4. Les normes d'organització i de funcionament de la Universitat de les Valls, i també llurs modificacions, han de ser aprovades pel Govern.

5. Les normes d'organització i funcionament han de preveure el sistema d'elecció del rector.

### **Article 2. Centres, estudis, reconeixement de titulacions i convalidacions de períodes d'estudi**

1. La Universitat de les Valls consta, inicialment, d'un únic centre universitari especialitzat en ciències odontològiques, el qual s'ha d'encarregar de l'organització dels ensenyaments que li són propis i dels processos acadèmics, administratius i de gestió corresponents.

2. La Universitat de les Valls pot expedir títols propis.

3. A proposta de la Universitat de les Valls, correspon al Govern, d'acord amb la normativa vigent:

a) L'autorització per a la creació i la denominació de nous centres, i la modificació i la supressió dels existents.

b) La creació dels títols amb caràcter estatal.

c) L'aprovació dels plans d'estudi, elaborats per la Universitat de les Valls, que portin a l'obtenció d'un títol estatal existent.

4. La convalidació de períodes d'estudis correspon a la universitat, d'acord amb els criteris que es fixin reglamentàriament.

### **Article 3. Inici i manteniment de les activitats acadèmiques**

1. El ministeri competent en matèria d'universitats del Govern autoritza l'inici de les activitats acadèmiques, després d'haver comprovat que s'han complert tant els requisits exigits per la normativa vigent com els compromisos adquirits per l'entitat promotora en la memòria que acompanya la sol·licitud de l'autorització de creació de la universitat. També s'han de complir els requisits que determini el Govern reglamentàriament.

2. La Universitat de les Valls ha de funcionar durant el període mínim requerit perquè l'alumnat pugui finalitzar-hi els estudis d'acord amb les regles

generals per a l'extinció dels plans d'estudis. Per fer efectiva aquesta exigència, el Govern ha d'exigir les garanties pertinents.

### **Article 4. Accés i permanència de l'alumnat**

1. Per a l'accés a la Universitat de les Valls cal que es compleixin els requisits establerts per la normativa vigent per accedir a l'ensenyament universitari.

2. La Universitat de les Valls ha d'establir els criteris d'admissió i permanència de l'alumnat als seus centres i ha de vetllar perquè, tant en la regulació com en l'aplicació dels criteris esmentats, es reconeguin els drets d'accés i de permanència, sense cap tipus de discriminació, d'acord amb els principis d'igualtat, mèrit i capacitat.

3. Per fer efectiu el dret d'accés, la Universitat de les Valls ha de publicar la informació relativa a l'oferta de cursos i el sistema propi d'ajuts a l'estudi.

### **Article 5. Supervisió i avaluació**

1. D'acord amb la normativa vigent, l'avaluació externa de la Universitat de les Valls i dels seus centres depèn dels òrgans que el Govern determini.

2. Així mateix, correspon al Govern la funció de supervisió de la Universitat de les Valls.

3. La Universitat de les Valls ha de col·laborar en les tasques de seguiment i supervisió del Govern, al qual ha de facilitar la documentació necessària i l'accés a les instal·lacions que, a aquests efectes, li siguin requerits.

4. La Universitat de les Valls ha de presentar anualment al ministeri competent en matèria d'universitats una memòria amb les activitats docents i de recerca que s'hagin portat a terme.

### **Article 6. Revocació i variacions en les condicions de la creació**

1. El ministeri competent en matèria d'universitats ha de confirmar la validesa dels aspectes següents:

a) El canvi de denominació dels centres docents.

b) Els actes i els negocis jurídics que modifiquin la personalitat jurídica o l'estructura de la Universitat.

2. La Universitat de les Valls ha de comunicar al ministeri competent en matèria d'universitats els canvis que es puguin produir en la seva situació patrimonial i en la seva regulació específica de beques, ajuts i crèdits a l'estudi i a la recerca.

3. La Universitat de les Valls també ha de comunicar al ministeri competent en matèria d'universitats els canvis que hi pugui haver en els compromisos adquirits per l'entitat promotora en sol·licitar l'autorització de la creació de la universitat i

l'adequació a qualsevol altre requisit que sigui exigible amb posterioritat a la creació.

4. Si en l'exercici de les seves funcions de supervisió l'òrgan o els òrgans competents del Govern detecten que un centre o un determinat ensenyament no compleix els requisits exigits per l'ordenament jurídic, o amb els compromisos adquirits pel titular en sol·licitar-ne l'autorització de la creació, l'han d'instar a regularitzar-ne la situació en el termini que es determini en funció de la deficiència detectada. Si un cop transcorregut aquest termini no s'ha atès el requeriment, i amb audiència prèvia del rector, el ministeri encarregat de les universitats ha de proposar al Govern amb caràcter provisional l'aturada parcial o total de les activitats.

Si la gravetat de l'incompliment ho requereix, el Govern pot acordar la pèrdua del reconeixement del títol estatal o revocar de manera provisional o definitiva la creació del centre. Així mateix, sense perjudici de la iniciativa legislativa que escaigui, s'ha de fer saber l'incompliment al Consell General, a l'efecte de la possible revocació definitiva de la Universitat.

En tot cas, el Govern ha d'exigir a la universitat la garantia que l'alumnat matriculat pugui finalitzar, amb un rendiment acadèmic normal, els estudis iniciats.

### **Disposició adicional**

A l'efecte d'afavorir la coordinació i la programació dels ensenyaments superiors que s'ofereixen a Andorra, el Govern ha de tenir en compte la programació de titulacions oficials i l'oferta de places existents a les universitats d'Andorra per autoritzar nous programes docents.

### **Disposició transitòria primera. Denominació**

La Universitat de les Valls consta inicialment d'un sol centre d'ensenyament universitari específicament dedicat als estudis de ciències odontològiques. En conseqüència, la denominació pública de la referida universitat és: *Facultat de Ciències Odontològiques de les Valls*.

Així mateix, la Universitat de les Valls pot utilitzar públicament la denominació d'Universitat quan la referida institució tingui com a mínim un altre centre d'ensenyament universitari que inclogui una altra especialitat diferent de les ciències odontològiques.

### **Disposició transitòria segona. Constitució de la fundació**

L'entitat promotora ha d'impulsar la creació de la fundació a què fa referència l'article 1, d'acord amb l'ordenament jurídic vigent

### **Disposició transitòria tercera. Caducitat de l'autorització de la creació**

L'autorització de la creació de la Universitat de les Valls caduca si no se sol·licita l'autorització per a l'inici d'activitats a què fa referència l'article 3 d'aquesta Llei en el termini de dos anys a partir de l'endemà de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

### **Disposició final primera. Desenvolupament**

S'autoritza el Govern i el ministeri competent en matèria d'universitats, en l'àmbit de llurs atribucions respectives, a dictar les disposicions necessàries per desenvolupar aquesta Llei.

### **Disposició final segona. Entrada en vigor**

Aquesta Llei entrarà en vigor el dia que es publiqui al *Butlletí Oficial d'Andorra*.

Andorra la Vella, 28 de maig del 2008

## **5- ALTRA INFORMACIÓ**

### **5.3 Altres**

#### **Edicte**

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 27 de juny del 2008, ha examinat el document que li ha tramès el M. I. Sr. Cap de Govern en data 13 de juny, sota el títol **Expedient d'expropiació declarant la utilitat pública i de necessitat d'ocupació dels drets necessaris per a la instal·lació de pilones i el sobrevol de línies per a la ubicació d'una línia aèria de 225 kV entre la frontera francesa i el Pas de la Casa; dels drets necessaris per a la instal·lació d'una línia soterrada de 225 kV entre el Pas de la Casa i el Grau Roig; dels drets d'ocupació temporal i definitiva dels terrenys per la construcció de la galeria de serveis i evacuació paral·lela al Túnel d'Envalira, per on passarà un tram de la línia de 225 kV; dels drets necessaris per l'ocupació temporal dels terrenys afectats per la realització de les obres; i dels drets necessaris per al pas de persones i ginys per a obres de millora i manteniment** i, exercint les competències que li atribueix el Reglament del Consell General en els articles que es citaran, ha acordat:

1. D'acord amb l'article 18.1.d) i la suplència del Reglament publicada per edicte de data 7 de juny de 1994, admetre a tràmit aquest escrit i procedir a la seva tramitació d'acord amb el procediment legislatiu comú.

2. D'acord amb l'article 92.2, ordenar la seva publicació i obrir un període de quinze dies per a la presentació d'esmenes, que només podran ésser de



devolució. Aquest termini finalitza el dia 19 de setembre del 2008, a les 17.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 27 de juny del 2008

Joan Gabriel i Estany  
Síndic General

## **Informe raonat al Consell General**

### **(Article 13 de la Llei d'Expropiació)**

#### **Expedient d'expropiació**

**Dels drets necessaris per a la instal·lació de pilones i el sobrevol de línies per a la ubicació d'una línia aèria de 225 kV entre la frontera francesa i el Pas de la Casa**

**Dels drets necessaris per a la instal·lació d'una línia soterrada de 225 kV entre el Pas de la Casa i el Grau Roig**

**Dels drets d'ocupació temporal i definitiva dels terrenys per la construcció de la galeria de serveis i evacuació paral·lela al Túnel d'Envalira, per on passarà un tram de la línia de 225 kV**

**Dels drets necessaris per a l'ocupació temporal dels terrenys afectats per la realització de les obres**

**Dels drets necessaris per al pas de persones i ginys per a obres de millora i manteniment**

## **Informe raonat al Consell General**

### **(Article 13 de la Llei d'Expropiació)**

#### **1.- Antecedents**

En la seva sessió de 14 de febrer del 2008, el Consell d'Administració de FEDA va acordar sol·licitar al Govern l'obertura d'un expedient d'expropiació forçosa dels drets d'ús sobre el sòl, el vol i el subsòl de terrenys comunals de la parròquia d'Encamp que resulten necessaris per a l'execució d'una línia elèctrica de 225 KV entre la frontera francesa i la subestació del Grau Roig, dels drets d'ocupació temporal necessaris per a l'execució del projecte, i dels drets de pas necessaris per al manteniment i millora de la línia.

El President del Consell d'Administració (?) de FEDA va trametre aquesta sol·licitud al Govern per escrit de 19 de febrer següent, en aquest escrit FEDA posava de manifest que, per a l'execució de l'esmentada línia, era necessària l'ocupació de terreny comunal pertanyent a les Parròquies de Canillo i d'Encamp i que, en les negociacions mantingudes amb els dos comuns, només el Comú de Canillo havia signat un acord de cessió voluntària i gratuïta dels drets necessaris per a la instal·lació de la línia, mentre que no havia estat possible arribar a un acord semblant amb el Comú d'Encamp; per aquest motiu considerava necessari acudir al procediment d'expropiació forçosa.

FEDA va justificar la seva qualitat de beneficiari de l'expropiació, en tant que entitat parapública, d'acord amb allò que preveu l'article 2.2 de la Llei d'expropiació. Va justificar igualment la procedència legal de l'expropiació en el fet que la línia de referència forma part del Pla sectorial de noves infraestructures elèctriques d'alta tensió aprovat pel Govern com a Projecte d'interès nacional per Acord de 24 de gener de 2007 (BOPA de 31-1-2007) i en que la seva execució resulta necessària per a garantir el subministrament en energia elèctrica del Principat, que és un servei públic de caràcter essencial que té confiat per Llei.

A la vista de l'esmentada sol·licitud, el Govern va acordar la tramitació de l'expedient d'expropiació forçosa, d'acord amb les prescripcions de la Llei vigent.

## **2. Tramitació de l'expedient d'expropiació**

### **2.1. Iniciació**

El 27 de febrer de 2008, el Govern va adoptar l'acord d'iniciar l'expedient d'expropiació, a utilitat de FEDA, com a beneficiària, dels drets següents:

- Els drets necessaris per a la instal·lació de pilones i el sobrevol de línies per a la ubicació d'una línia aèria de 225 kV entre la frontera francesa i el Pas de la Casa.
- Els drets necessaris per a la instal·lació d'una línia soterrada de 225 kV entre el Pas de la Casa i el Grau Roig.
- Dels drets d'ocupació temporal i definitiva dels terrenys per la construcció de la galeria de serveis i evacuació paral·lela al Túnel d'Envalira, per on passarà un tram de la línia de 225 kV
- Els drets necessaris per l'ocupació temporal dels terrenys afectats per a la realització de les obres
- Els drets necessaris per al pas de persones i ginys per a obres de millora i manteniment.

La totalitat del sòl afectat pel procediment expropiatori és comunal. Malgrat que els béns comunals tenen el caràcter d'inalienables, d'acord amb l'article 105 del Codi de l'Administració, *la utilització dels béns comunals pot ésser objecte d'expropiació per a ésser afectada a un servei públic*. L'expropiació no té, doncs, per objecte la propietat d'aquells béns, sinó únicament l'adquisició d'un dret d'utilització per temps indefinit (o per temps determinat, en el cas de les ocupacions temporals) dels esmentats béns, o del seu vol o subsòl.

## **2.2. L'expedient d'expropiació: memòria i restants documents**

D'acord amb el que disposa l'article 9 de la Llei d'expropiació, el Govern va establir el corresponent expedient d'expropiació.

La memòria d'expropiació és el document que ha de recollir, de forma raonada, els motius pels quals el projecte mereix que el Consell General aprovi la declaració de la utilitat pública de l'obra projectada i de la necessitat d'ocupació dels immobles o adquisició dels drets patrimonials afectats. El Govern ha preparat la memòria d'expropiació, que s'adjunta al present informe, de la que interessa destacar els extrems següents:

### **2.2.1. La utilitat pública de l'obra projectada.**

La producció i importació d'energia elèctrica han estat declarats serveis públics essencials a la comunitat per acord del Consell General de 14 de gener de 1988.

Andorra no disposa de mitjans de producció propis suficients; per tant, ha d'importar l'energia que manca per cobrir la demanda i, amb aquesta finalitat, s'han de construir noves línies de alta tensió, car les existents es troben saturades.

Tant de la Memòria d'expropiació com de la Memòria Tècnica resulta que el reforçament de la xarxa de transport d'energia elèctrica és la única solució viable actualment per a l'aprovisionament d'energia, en les quantitats que demanda la societat andorrana, en el futur immediat.

Per aquest motiu el 27 de Gener de 2007, el Govern va aprovar el pla sectorial d'infraestructures elèctriques, en el que hi està comprés el projecte de línia de 225 kV amb França.

Per tots aquests motius, la declaració d'utilitat pública de l'obra projectada queda, a criteri del Govern, plenament justificada.

### **2.2.2. Necessitat d'ocupació o adquisició dels drets patrimonials afectats.**

Declarada, en el seu cas, la utilitat pública de l'obra projectada, cal resoldre seguidament sobre la necessitat concreta d'adquirir aquells drets patrimonials del Comú que són indispensables per a la finalitat de l'expropiació. El concret abast de l'expropiació és el següent:

#### **a) Dret d'utilització del sòl i del vol per a la línia aèria de 225 kV**

La línia aèria entre la Frontera Francesa i la boca nord del Túnel d'Envalira estarà constituïda per 23 pilones ubicades en la riba esquerra del riu Arieja, la situació i característiques de les quals resulten de la memòria, plànols i fotografies annexos.

Cal ocupar el sòl necessari a la implantació de cada piona, i sobrevolar amb els cables el terreny comunal afectat (s'hi afegeixen 2 metres més per cada costat per tenir compte de les oscil·lacions dels cables degudes al vent). És necessari també ocupar el subsòl per a la instal·lació d'un cable aïllat entre la darrera piona de la línia aèria i la boca nord de la galeria de servei del Túnel d'Envalira.

#### **b) Dret d'ocupació del sòl i subsòl per la construcció de una línia soterrada de 225 kV entre la boca nord del Túnel d'Envalira i l'ETR de Grau Roig**

FEDA preveu passar la línia de 225 kV per l'interior de la galeria d'evacuació paral·lela al Túnel d'Envalira, el que evita el seu soterrament per la carretera general. La línia soterrada tindrà una llargada total de 3.340 metres, dels quals 2.985 aniran col·locats en un espai destinat a l'efecte dins de la galeria de serveis, i la resta en dues rases d'una llargada total de 355 metres. La construcció de la línia comporta necessàriament la construcció prèvia de la galeria. Les afectacions per la construcció de la galeria i el pas de la línia de 225 kV estan detallades en la memòria, plànols i fotografies annexos.

#### **c) Ocupació temporal del sòl per a l'execució dels treballs**

Per a la instal·lació de les línies resulta també necessària l'ocupació temporal dels terrenys comunals adjacents als llocs on ha de realitzar-se la instal·lació de les pilones i l'excavació de la rasa, per al dipòsit de materials i maquinària i per a l'execució dels treballs pròpiament dita. La concreta situació d'aquests terrenys queda definida en la memòria i en els plànols i fotografies annexos. La durada prevista dels treballs és d'un màxim de 24 mesos.

#### **d) Dret de pas per al manteniment i reparació**

Una volta instal·lades les línies elèctriques, FEDA necessita dret de pas per a efectuar les operacions de

manteniment i reparació de les seves instal·lacions. Les afectacions per la construcció de la galeria i el pas de la línia de 225 kV venen detallades en la memòria i plànols annexos.

La necessitat d'ocupació dels terrenys i de cessió de certs drets sobre els mateixos deriva de la natura del projecte, doncs les línies elèctriques ocupen una part de terreny, creen un sobrevol si són aèries, o bé ocupen el subsòl si són soterrades. A la memòria d'expropiació i en els documents i plànols adjunts s'indiquen les característiques principals del projecte, i es justifiquen detalladament les afectacions de cada franja de terreny.

La línia de 225 kV, en un primer tram de 3,3 km estarà soterrada aprofitant la infraestructura de la galeria de serveis i evacuació paral·lela al Túnel d'Envalira. Pel segon tram, en traçat aeri, s'ha buscat el camí més curt, situant el màxim de recorregut possible en territori andorrà. S'ha descartat el soterrament d'aquesta part de la línia doncs presenta nombroses dificultats per la naturalesa del terreny i també perquè els treballs que es requereixen pel soterrament produirien un impacte ambiental superior al del traçat aeri. La Memòria Tècnica fa referència al previ estudi d'impacte ambiental realitzat per FEDA.

### 2.2.3. Els restants documents de l'expedient

A part de la memòria d'expropiació esmentada als apartats precedents, l'expedient conté els documents següents:

- **Plànols de detall del projecte** en relació a la galeria de serveis, que detallen les afectacions de sòl en el perímetre de la concessió del Túnel d'Envalira per a la galeria de serveis, així com la secció d'aquesta galeria, i detallen la silueta de les pilones i, consegüentment, l'afectació del vol dels cables de la línia aèria. (Document núm. 2):
- **Memòria tècnica** que justifica la necessitat d'ampliació urgent de la capacitat de transport de les actuals connexions elèctriques amb Espanya i França per a atendre l'increment de demanda previsible a curt termini, i la idoneïtat de la solució proposada per a continuar complint aquesta funció a llarg termini. (Document núm. 3).
- **Plànols de traçat i situació de les línies:** Un plànol a escala 1/20.000 que dibuixa el conjunt de la línia aèria i la situació de les pilones, i 5 plànols de detall a escala 1/5.000 que identifiquen les propietats afectades i l'abast de l'afectació. (Document núm. 4):
- **Dossier fotogràfic** que inclou 5 fotografies aèries a escala 1/5000 del terreny afectat, damunt del qual s'ha assenyalat el traçat de la línia elèctrica. (Document núm. 5).

De l'expedient en resulta que els propietaris dels terrenys afectats per l'expropiació són únicament els comuns de Canillo i d'Encamp, i que la societat SAETDE també resulta afectada en la seva condició de concessionària de l'explotació de les pistes d'esquí a la zona del Pas de la Casa i del Grau Roig, però el Comú de Canillo ha signat un acord de cessió voluntària i gratuïta a FEDA dels drets necessaris per a la instal·lació de la línia, i la societat SAETDE ha firmat també la cessió voluntària i gratuïta d'aquells drets d'ús que a ella li poguessin correspondre, de forma que l'expropiació forçosa afecta únicament el Comú d'Encamp.

### 2.3. Publicació de l'expedient i tràmit d'informació pública

D'acord amb el que estableix l'article 11 de la Llei d'expropiació, la iniciació de l'expedient d'expropiació es publicà, per Edicte del Cap de Govern, en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra (BOPA) núm. 21 del 5 de març de 2008.

Així mateix, per cartes de data 12 de març de 2008 es va notificar l'acord del Govern als Comuns de Canillo i d'Encamp, tot lliurant-los una còpia íntegra de l'expedient d'expropiació, tal com estableixen els articles 10.1 i 12 de la Llei d'expropiació.

### 2.4. Al·legacions i observacions formulades

Esgotat el termini d'informació pública que estableix l'article 10 de la Llei, ha estat rebut un únic escrit d'al·legacions i observacions, presentat pel Comú d'Encamp. En aquest escrit, que està incorporat a l'expedient adjunt, el Comú al·lega, en síntesi, el següent:

**a) Qüestió prèvia:** El primer motiu d'impugnació es fonamenta en que comunicació formal comunicant l'obertura del període d'informació pública i acompanyant la memòria d'expropiació està firmada pel Sr. Ferran Mirapeix Lucas, Ministre de Finances, que és al mateix temps el president del Consell d'Administració de "la societat pública Forces Elèctriques d'Andorra SA (sic.)" El Comú considera que aquesta circumstància constitueix una causa d'abstenció del coneixement de l'expedient.

**b) Antecedents, objecte i finalitat de l'expropiació:** El Comú manifesta que "l'ampliació de la capacitat de transport d'energia també apareix embolcallada en la voluntat d'emprar la xarxa per a l'activitat comercial de transportar l'energia de França vers Espanya i/o vice-versa" i que aquest extrem ha de ser avaluat a efectes de la suposada gratuïtat de la cessió.

Per altra part, el Comú esmenta la referència al caràcter gratuït de la cessió que realitza el Comú de Canillo, per a expressar que l'expropiació no pot ser

gratuïta per a Encamp, i explica els motius de la seva negativa a cedir gratuïtament el dret de pas de la línia.

**c) L'abast de l'expropiació:** L'interessat manifesta que la designació de l'abast de l'expropiació continguda a l'expedient que "*ab initio*" podria semblar correcta, esdevé genèrica i ambigua pel fet que l'expedient no cita la sentència de la sala Civil del Tribunal Superior de Justícia de 30 de novembre del 2000 en relació al terreny ja partit i dividit entre les parròquies d'Encamp i Canillo i es refereix, en canvi, a la indefinició dels límits entre aquestes parròquies. El Comú admet que hi ha una zona en la que existeixen comunals que tenen caràcter indivís entre Encamp i Canillo (coneguda per "la Solana"), però indica que és una única zona i en la resta del sòl objecte de l'expropiació no hi ha bens indivisos ni indefinició de límits.

Per altra part, la representació del Comú d'Encamp insisteix a assenyalar que l'expropiació no pot ser gratuïta, ja que això constituiria una incautació, i que comporta l'obligació per a l'expropiant de deixar indemne l'expropiat. Doncs bé, no hi ha discussió sobre aquest punt. A l'apartat precedent ja ha quedat dit que la finalitat del procediment d'expropiació endegat consisteix en l'adquisició dels drets necessaris al pas de la línia mitjançant una indemnització.

**d) El tram relatiu al túnel de serveis:** El Comú d'Encamp manifesta la seva sorpresa perquè s'endegui un procediment d'expropiació en relació al tram del túnel de serveis, sobre el qual el Comú ja havia donat prèviament el seu acord per al pas de la línia.

**e) L'ocupació temporal de sòl per a l'execució dels treballs:** Finalment, el Comú d'Encamp manifesta que no hi ha a l'expedient cap definició o delimitació dels terrenys necessaris per al dipòsit de materials i maquinària per a l'execució dels treballs; i afirma que tampoc no pot acceptar que l'ambigua ubicació de les ocupacions provisionals pogués permetre a les empreses adjudicatàries la constitució d'uns abocadors il·legals, i que tampoc no permetrà que el Govern terrapleni una part dels materials en abocadors definitius a peu d'obra.

## 2.5. Anàlisi de les al·legacions i observacions presentades

**a) La impugnació prèvia:** En primer lloc, cal assenyalar que hi ha un error en l'afirmació del Comú, ja que FEDA no és una societat pública, sinó una entitat de dret públic o parapública, segons resulta de l'article 1 de la Llei de 14 de gener de 1988, de creació de FEDA. És cert que el Ministre de Finances és el president del Consell

d'administració d'aquesta entitat pública, però no s'aprecia, en canvi, la concurrència de cap causa d'abstenció, pels motius que s'expliquen tot seguit:

La Llei d'expropiació preveu que, quan l'expropiant és el Govern, és el propi Govern qui prepara l'expedient i el sotmet a informació pública, i ha de trametre'l després al Consell General que és l'autoritat competent per a resoldre; la llei no aprecia doncs cap mena de conflicte d'interessos entre la condició d'expropiant i la tramitació de l'expedient. Quan l'expropiant és una entitat parapública, la llei preveu que sigui el Govern qui s'ocupi de la tramitació en benefici d'aquella i, en aquest cas, res no és més normal que sigui el propi Ministre de tutela de l'entitat parapública concernida qui s'ocupi, en interès d'aquesta, de la tramitació de l'expedient ja que, si podria fer-ho per al seu Ministeri, no hi ha cap motiu perquè no pugui fer-ho per a l'entitat pública que tutela. Cal tenir especialment present que l'autoritat competent per a resoldre l'expedient no és el Ministre ni el Govern, sinó el Consell General, i que, per tant, la decisió no depèn d'aquell, sinó d'aquest.

Podem afegir encara que des del punt de vista teleològic tampoc no es pot apreciar l'existència de cap conflicte d'interessos, que és la raó de ser dels mecanismes de l'abstenció i la recusació, ja que FEDA com a administració pública que és, té els mateixos interessos que el Govern: servir a l'interès general. No hi ha, en aquest cas, ni conflicte d'interessos, ni interès privat concernit.

Per tots aquests motius, no es pot apreciar l'existència d'una causa d'abstenció.

**b) Quant als antecedents, objecte i finalitat de l'expropiació:** La manifestació del Comú en el sentit que la nova línia podria tenir per finalitat l'exercici d'activitats comercials de transport d'energia de França vers Espanya i/o vice-versa és absolutament errònia: com explica la memòria, l'ampliació de la capacitat de transport de la xarxa és un dels objectius previstos pel pla sectorial de noves infraestructures elèctriques d'alta tensió a Andorra aprovat pel Govern en data de 24 de gener del 2007 i publicat al BOPA núm. 12, de 31/01/2007, i la única finalitat que es contempla en aquest pla és garantir la seguretat i la continuïtat del subministrament a tot el Principat. FEDA tampoc no té competència per a realitzar operacions comercials de transport entre els estats veïns, sinó únicament per al transport de l'energia necessària al servei públic que té confiat. Per consegüent, l'objecció del Comú manca de fonament.

Pel que fa al caràcter pretesament gratuït de la cessió, és clar que el procediment d'expropiació no té per objectiu adquirir gratuïtament aquells drets, sinó

fer-ho mitjançant el pagament d'una justa indemnització, que haurà de determinar, en el seu moment, la Comissió d'expropiació. Per consegüent, aquesta objecció tampoc no té cap fonament.

**c) Quant a l'abast de l'expropiació:** És cert que l'expedient d'expropiació no fa una concreta i detallada descripció dels béns del Comú d'Encamp l'adquisició forçosa dels quals es proposa, ja que l'expedient descriu les afectacions de sòl que comporta la totalitat de la línia que s'ha de construir, sense precisar si es tracta de sòl de Canillo, d'Encamp, o de titularitat conjunta.

La finalitat que persegueix l'expropiació és garantir a FEDA que disposarà de la totalitat del sòl que necessita per a la instal·lació de la línia: aquest sòl està perfectament delimitat en l'expedient d'expropiació. Allò que no precisa l'expedient és quina part d'aquest sòl pertany a cada un dels Comuns afectats, i no ho fa, entre altres motius, perquè FEDA no disposa d'aquesta informació, que precisament el tràmit d'informació pública hauria pogut facilitar. En efecte, durant aquest tràmit, el Comú d'Encamp hagués pogut indicar, raonadament, quina part del sòl ocupat per la línia discorre per sòl de la seva Parròquia i en quina part coexisteixen drets de dos comuns, però no ho ha fet.

Com hem dit, l'abast de l'expropiació el constitueix el sòl que es veurà afectat pel pas de la línia, i aquest sòl està clarament delimitat en la memòria d'expropiació i en els plànols que incorpora. Allò que no està delimitat en el projecte és la titularitat d'aquest sòl, més enllà del seu caràcter de sòl comunal, i no ho està perquè, en examinar els Plans d'Ordenació i Urbanisme Parroquials de Canillo i d'Encamp s'ha pogut constatar que la línia de divisió entre les parròquies no coincideix entre un i altre en diversos indrets. Això no obstant, si tal com afirma el Comú d'Encamp, la titularitat del sòl és clara; llavors no hi ha d'haver cap problema en determinar, en la fase d'execució, quins trams de la línia se situen en terreny del Comú d'Encamp, i quins no. En cas contrari, el procediment d'expropiació i d'adquisició dels drets necessaris per al pas de la línia no es veurà paralitzat, sinó que continuarà endavant, sense perjudici que els Comuns resolguin paral·lelament les seves diferències.

**d) El tram relatiu al túnel de serveis:** El motiu pel qual aquest tram apareix en el procediment d'expropiació és el mateix exposat a l'apartat precedent: perquè en l'expedient hi apareix la totalitat de la línia. El conveni de cessió que acompanya el Comú es refereix, efectivament, en el seu punt 6, a l'excavació del túnel de serveis pel que ha de passar la línia, però es tracta d'una referència genèrica, sense indicar concretament les

coordenades dels punts i sense referència a plànols. Haver exclòs del procediment d'expropiació el tram corresponent al túnel comportava el perill de discrepàncies o discussions sobre els punts d'inici i de final, i una volta endegat el procediment d'expropiació, aquest és un risc que no es podia córrer.

Com ha quedat dit anteriorment, la utilitat pública i la necessitat d'ocupació s'estenen a tota la línia, en el benentès que en aquells trams en què FEDA ja gaudeix d'autorització, l'expropiació o cessió forçosa és innecessària, perquè hi haurà una cessió voluntària, però sense deixar oberta la possibilitat de discutir si qualsevol punt dels que són necessaris per al pas de la línia ha estat o no cedit, perquè tots els que no ho hagin estat voluntàriament ho seran en forma forçosa.

**e) L'ocupació temporal de sòl per a l'execució dels treballs:** l'afirmació del Comú que no hi ha cap definició o delimitació dels terrenys necessaris per al dipòsit de materials i maquinària per a l'execució dels treballs resulta totalment inexacta: tots els espais necessaris per a aquelles finalitats han estat delimitats en els plànols, la seva necessitat ha estat justificada en la Memòria tècnica i la seva superfície ha estat determinada i computada en l'apartat "Resum de les afectacions del projecte" de la Memòria d'expropiació.

En concret, a l'apartat intítulat "Resum de les característiques i de les afectacions del projecte" es pot llegir que per a la **Línia aèria 225 kV frontera francesa Pas de la Casa** les ocupacions temporals són:

*Vista la dificultat del terreny, s'ha previst realitzar la major part dels treballs amb helicòpter. No obstant pels treballs de fonamentació de les pilones, es necessitarà el dret de pas per l'accés de maquinària especial (pales aranya) al peu de cada piona. També es requerirà una ocupació temporal de terreny per les excavacions, extracció de runa, i acopi de materials d'una zona d'uns 20 metres al voltant de cada piona, el que totalitza una superfície de  $(1.257-50) \times 23 = 27.761 \text{ m}^2$ .*

*També serà necessària pel tiratge dels cables una ocupació temporal equivalent al sobrevol de la línia, és a dir de  $117.700 \text{ m}^2$*

*La durada del muntatge, llevat de condicions meteorològiques adverses, es calcula en 12 mesos.*

Així mateix, per a la **línia soterrada de 225 kV entre la boca nord del Túnel d'Envalira i l'ETR de Grau Roig** ha quedat clarament precisat que les ocupacions temporals són:

*1) Durant l'execució de les obres de la galeria de serveis i evacuació es preveuen unes zones de*

instal·lacions i equipaments per poder dur-les a terme. Així mateix també es preveuen uns moviments de terres a l'exterior de la galeria, de manera que una part dels materials d'excavació es terraplenaran en abocadors definitius a peu d'obra (a les dues boques). Aquestes afectacions representen una ocupació de sòl de 57.201,37 m<sup>2</sup> i queden graciades en els plànols adjunts en el Document núm. 2 per a millor identificació.

2) Per a l'execució de les rases, una a cada cantó de les dues boques, s'ocuparà una franja addicional de 8 metres per pas de maquinària i dipòsit temporal del material procedent de l'excavació. La durada de l'obra serà de 12 mesos, llevat de condicions meteorològiques adverses, i la franja afectada tindrà una superfície de  $(154 + 100) \times 8 = 2.032$  m<sup>2</sup> (veure plànols en el Document núm. 2).

Els plànols adjunts a què es refereix aquest text es van publicar també en el BOPA, com a annex de la Memòria.

Finalment, pel que respecta a la suposada implantació d'abocadors "il·legals", és clar que les obres es realitzaran amb estricta respecte de la normativa vigent en aquesta matèria. El recurs al procediment d'expropiació no canvia en res la forma en què han de ser executats els treballs, ni modifica les competències del Comú i del Govern.

### 2.6. Modificacions que s'han d'introduir al projecte.

El Comú d'Encamp no ha formulat cap al·legació tendent a introduir modificacions en el projecte de línia: no discuteix ni la necessitat de la seva instal·lació, ni el traçat que s'ha previst, i les seves objeccions s'adrecen únicament o a qüestions formals, o bé al suposat caràcter gratuït de la cessió, que no resulta de l'expedient i que el Govern no pretén.

Per consegüent, el Govern conclou que no s'ha d'introduir cap modificació en el projecte.

### 3.- Proposta del Govern al Consell General

En base als antecedents exposats, i d'acord amb el que disposa l'article 13 de la Llei d'expropiació, el Govern tramet en aquest acte al Consell General totes les peces de l'expedient, incloses les al·legacions i observacions rebudes, juntament amb el present informe raonat, en el qual considera que es donen tots els requisits necessaris per a la declaració d'utilitat pública de l'obra projectada i de la necessitat d'ocupació dels béns i adquisició dels drets patrimonials afectats per l'expedient d'expropiació i demana al Consell General que declari la utilitat pública i la necessitat d'adquisició dels drets patrimonials sobre béns comunals a què fa referència l'expedient.

En conseqüència, el Govern proposa al Consell General l'adopció del següent,

### Acord

Declarar la utilitat pública de la línia aèria de 225 kV entre la frontera francesa i el Pas de la Casa, i de la línia soterrada de 225 kV entre el Pas de la Casa i el Grau Roig, i declarar la necessitat d'adquisició dels drets patrimonials del Comú d'Encamp següents:

- Els drets necessaris per a la instal·lació de pilones i el sobrevol de línies per a la ubicació d'una línia aèria de 225 kV entre la frontera francesa i el Pas de la Casa.

- Els drets necessaris per a la instal·lació d'una línia soterrada de 225 kV entre el Pas de la Casa i el Grau Roig.

- Els drets necessaris per la construcció de la galeria de serveis i evacuació paral·lela al Túnel d'Envalira, per on passarà un tram de la línia de 225 kV.

- Els drets d'ocupació temporal dels terrenys afectats per a la realització de les obres esmentades als apartats precedents.

- Els drets necessaris per al pas de persones i ginys per a obres de millora i manteniment de les línies esmentades als apartats precedents.

Andorra la Vella, juny del 2008.



## Butlletí del Consell General

---

Dipòsit legal: And. 262/94  
ISSN 1024-9044

Preu de l'exemplar: 0,90 €  
Subscripcions: Tel. 877877